Rijswijk

Ruimtelijke onderbouwing

Garages Van Vredenburchweg 93
Uitgebreide procedure Wabo

Oktober 2022

Garages- van Vredenburchweg 93

Inhoudsopgave

Besluitdocument **3**

Ruimtelijke onderbouwing **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **5**
1.1 Aanleiding en doel 5
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 5
1.3 Vigerend bestemmingsplan 6
1.4 Leeswijzer 8

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving **9**
2.1 Huidige situatie 9
2.2 Toekomstige situatie 10

Hoofdstuk 3 Beleid **13**
3.1 Rijks- en provinciaal beleid 13
3.2 Gemeentelijk beleid 13

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten **15**
4.1 Bedrijven- en milieuzonering 15
4.2 Luchtkwaliteit, geluid, bodem, externe veiligheid 15
4.3 Water 15
4.4 Verkeer en parkeren 16
4.5 Archeologie 17
4.6 Flora en fauna 17
4.7 Stikstofonderzoek 19
4.8 M.e.r. 19

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid **21**
5.1 Juridische planopzet 21
5.2 Economische uitvoerbaarheid 21
5.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 21

Hoofdstuk 6 Conclusie **23**

Bijlagen Ruimtelijke onderbouwing **24**

Bijlage 1 Watersleutel **25**

Bijlage 2 Quickscan wet Natuurbescherming **27**

Bijlage 3 Stikstofonderzoek **62**

Bijlage 4 Ontwerp verklaring van geen bedenkingen **80**

Bijlage 5 Nota van Zienswijzen **82**

Besluitdocument

Blanco besluitdocument - nog vervangen door getekende versie

Ruimtelijke onderbouwing

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Ter plaatse van het perceel aan de van Vredenburchweg 93 Rijswijk is het voornemen om de huidige opstallen te slopen en te vervangen door nieuwe bebouwing in de vorm van vier garages. De garages worden uitsluitend gebruikt voor het stallen van particuliere voertuigen.

Het perceel kent de bestemming 'Wonen' in het vigerende bestemmingsplan en het gebruik ten behoeve van parkeergelegenheid (in de vorm van de garages) is planologisch toegestaan. Er is wel sprake van de oprichting van een nieuw gebouw, wat zal functioneren als hoofdgebouw, hetgeen planologisch niet is toegestaan. Om de ontwikkeling planologisch mogelijk te maken wordt daarom een uitgebreide omgevingsvergunningsprocedure doorlopen (ex artikel 2.12, lid 1 onder a, sub 3).

Voorliggende onderbouwing is een bijlage bij de uitgebreide omgevingsvergunning. Doelstelling van deze onderbouwing is om aan te tonen dat het plan voldoet aan een goede ruimtelijke ordening.

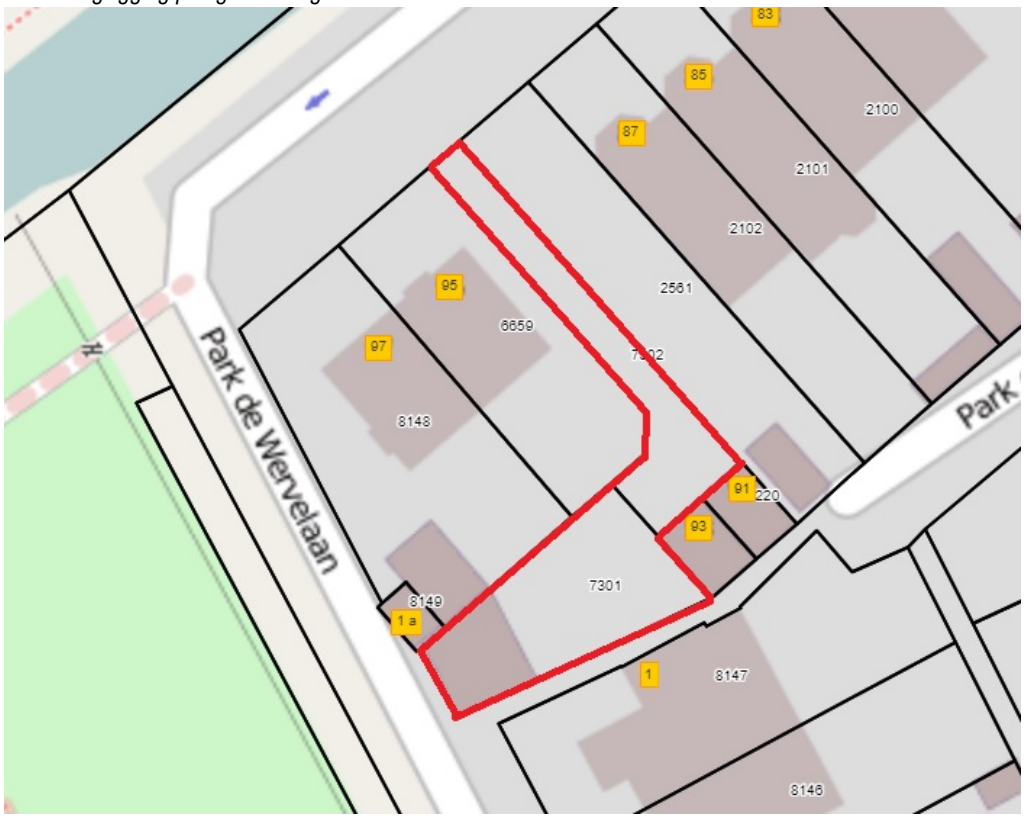
1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied ligt aan de Vredenburchweg 93 in Rijswijk (perceelnummers 7301 en 7302, sectie D). Het plangebied grenst aan de west- en oostkant aan de Park de Wervelaan. Het bestaande hoofdgebouw is te bereiken via deze weg. De vergunningsaanvraag betreft alleen perceelnummer 7301, sectie D zoals weergegeven in de verbeelding bij vigerende bestemmingsplan. De erf-ontsluitingsweg (perceelnummer 7302, sectie D) maakt geen onderdeel uit van de aanvraag omgevingsvergunning, deze is reeds planologisch toegestaan.

Ook grenst het plangebied aan de noordoostzijde aan een bestaande erfontsluitingsweg. Deze weg dient ter ontsluiting van de opstallen gelegen aan de Vredenburchweg 93 en 91. Van deze ontsluiting wordt in de huidige situatie gebruikt gemaakt om de achterzijde van het terrein te bereiken.

Afbeelding ligging plangebied hoger schaalniveau

Afbeelding kaart met ligging plangebied

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Het plangebied ligt binnen het vigerende bestemmingsplan "Landgoederenzone" (vastgesteld 15-12-2009). Het plangebied is bestemd voor 'Wonen'. De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor wonen en beroepsmatige activiteiten, met daaraan ondergeschikt parkeervoorzieningen, fiets- en voetpaden, tuinen, erven, verhardingen, groenvoorzieningen, water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

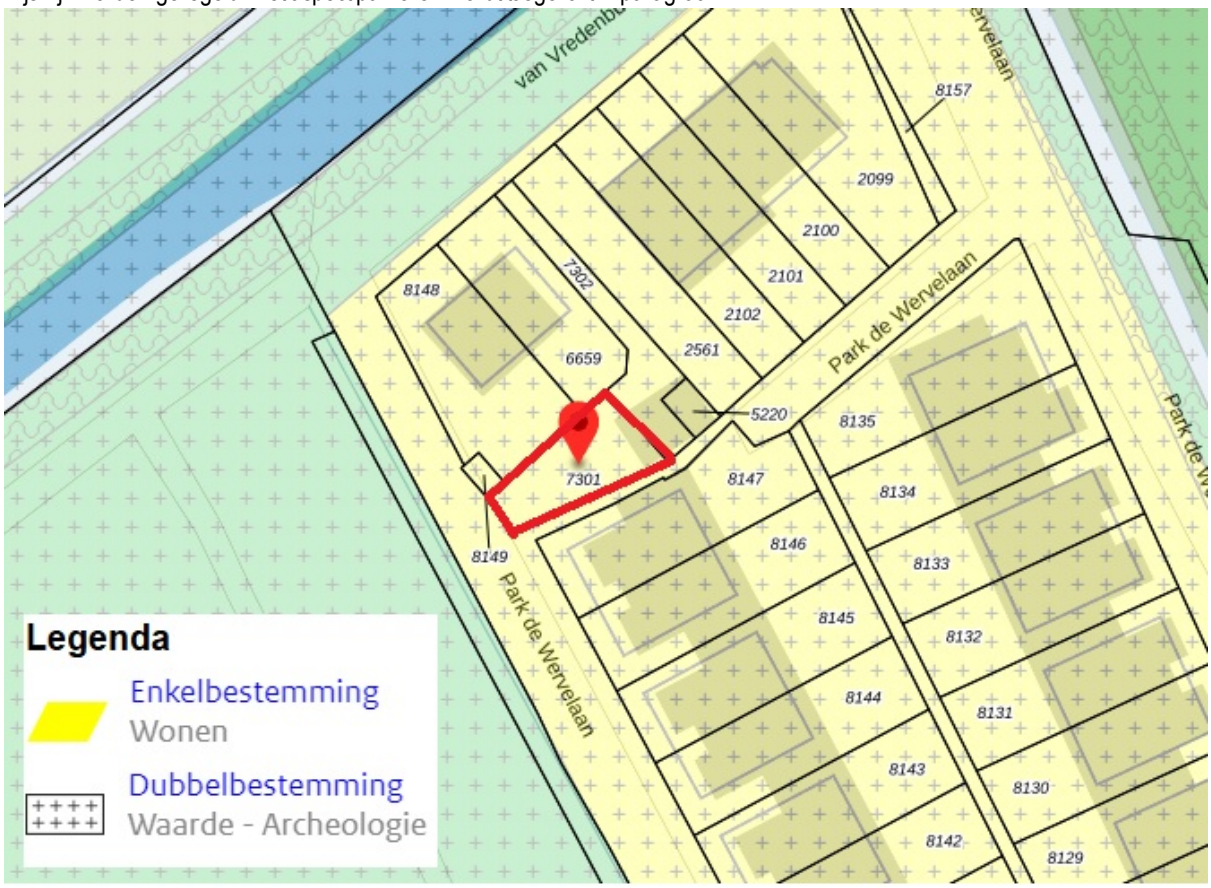
Het gebruik van de gronden ten behoeve van parkeervoorzieningen, ondergeschikt aan de functie wonen, is toegestaan. Het initiatief voorziet in de bouw van vier garages die uitsluitend dienen voor het stallen van particuliere voertuigen. Het gebruik van deze garages is ondergeschikt ten opzichte van de functie wonen. Er is geen sprake van strijdigheid met de geldende bestemming 'Wonen' aangaande het gebruik van de gronden.

Ten aanzien van de geldende bouwregels, is er geen bouwvlak opgenomen ter plaatse van het perceel. De nieuw te bouwen garages (hierna nieuwbouw) worden qua oppervlakte groter dan de huidige opstallen. Derhalve is geen sprake van herbouw op dezelfde locatie. Ook is er geen sprake van de oprichting van een bijgebouw, hetgeen buiten het bouwvlak wel zijn toegestaan. Onder bijgebouw wordt verstaan een gebouw behorende bij een hetzelfde bouwpercelen gelegen (hoofd)gebouw. De vier garages tezamen vormen het nieuwe hoofdgebouw op deze locatie.

De nieuwbouw behoort niet toe aan de percelen van de aangrenzende woningen. Derhalve is sprake van de oprichting van een hoofdgebouw. Dit is planologisch niet toegestaan binnen de geldende bouwregels, daarom dient afgeweken te worden van het vigerende bestemmingsplan. Er dient uitsluitend te worden afgeweken voor het perceel met nummer 7301 (rood omkaderd in onderstaande afbeelding). Er wordt geen bebouwing opgericht op het perceel met nummer 7302. Het gebruik van dit perceel ten behoeve van de ontsluiting van de nieuwbouw is planologisch toegestaan.

Ter plaatse van het plangebied geldt ook de dubbelbestemming "Waarde - Archeologie" wat verder wordt toegelicht in paragraaf 4.5.

Ook geldt ter plaatste de "parapluherziening parkeernormering Rijswijk". De parapluherziening parkeernormering houdt in dat voor nieuwe ontwikkelingen op het gebied van bouwen en/of gebruiken de geldende parkeernormen in heel Rijswijk worden geregeld. Het aspect parkeren wordt toegelicht in paragraaf 4.4.

Afbeelding uitsnede vigerend bestemmingsplan

1.4 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 wordt de huidige en toekomstige situatie beschreven. In Hoofdstuk 3 wordt het relevante beleid toegelicht en in Hoofdstuk 4 worden de onderzoeken en beoordelingen van omgevingsaspecten beschreven. Daarna wordt in Hoofdstuk 5 de uitvoerbaarheid van het plan toegelicht. Tot slot wordt geëindigd met de conclusie van de ruimtelijke onderbouwing.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Op het perceel aan de van Vredenburchweg 93 staat een voormalige werkplaats annex opstal van een aannemersbedrijf, die niet in gebruik is. Achter de opstal bestaat het plangebied uit een met beton(tegels) verhard terrein en een deels onverharde oprit vanuit de van Vredenburchweg. Het terrein en de opstallen zijn bouwkundig in zeer slechte staat. De opstal, die nu het hoofdgebouw bedraagt, heeft een oppervlakte van 56m^2 en heeft een verouderde betonnen gevel en een dak van golfplaten en is georiënteerd aan de openbare ruimte. Dit past niet in het straatbeeld van moderne woningen met groene voortuinen.
Verder is er op het terrein ook een houten schuur aanwezig. De schuur zal ook gesloopt worden.

Afbeelding huidige situatie opstal met de woningen aan de Park de Wervelaan

Afbeelding bestaande erfontsluitingsweg van Vredenburchweg 93 en 91

Afbeelding overzicht te slopen bebouwing en te verwijderen begroeiing

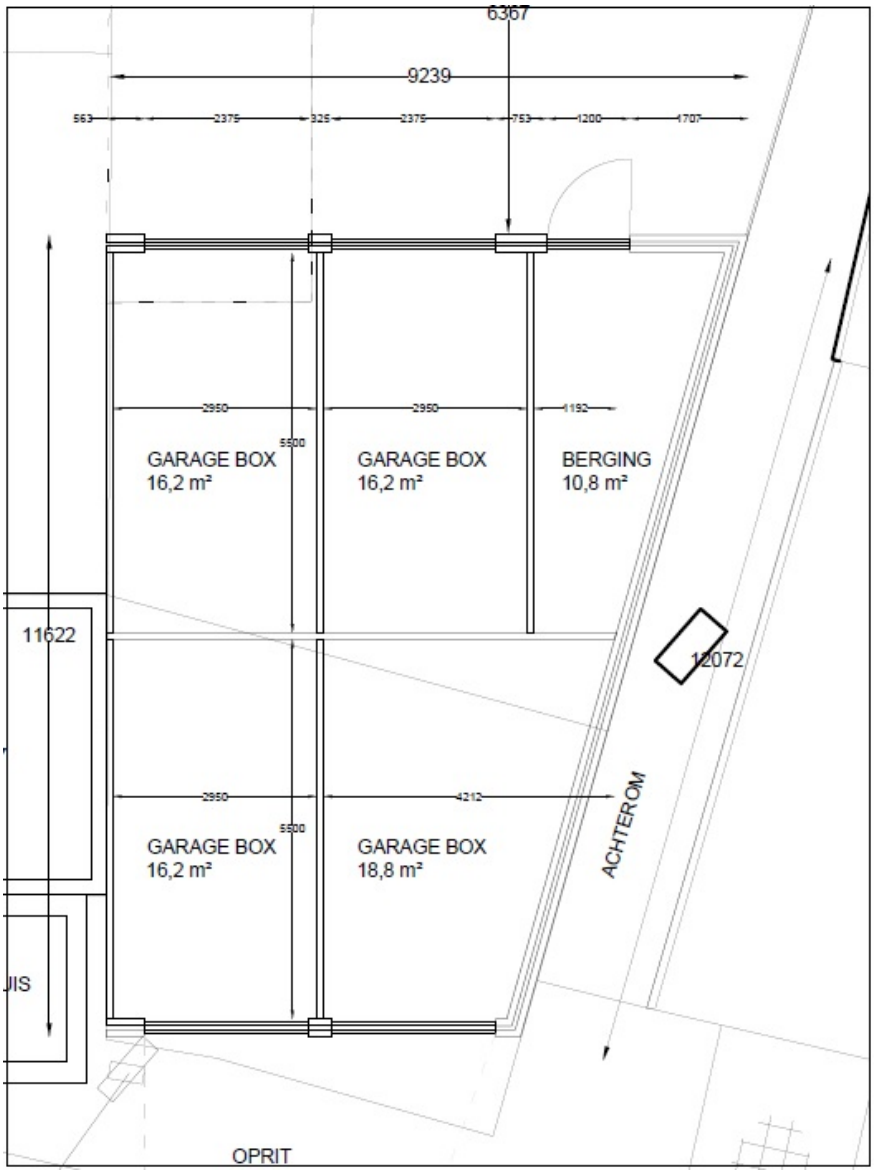
2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie worden de bestaande opstal en houten tuinschuur gesloopt. Ter plaatse van de opstal wordt een gebouw met vier garages en een berging geplaatst. 2 garages worden ontsloten via het achter-terrein en de oprit aan de van Vredenburchweg. De andere 2 garages worden ontsloten aan de Park de Wervelaan. De nieuwe bebouwing heeft een oppervlakte van 78m^2 en wordt uitsluitend gebruikt voor het stallen van voertuigen (specifiek oldtimers) door particulieren. Gevolg hiervan is dat het gebruik overeenkomstig is met het bestemmingsplan en de garages niet bedrijfsmatig in gebruik worden genomen.

De garages sluiten aan op de bestaande architectuur van de wijk en staat parallel aan de straat. Ook volgt de gevel de rooilijn en bouwhoogte van het naastgelegen trafostation, waardoor bij het aangrenzende perceel meer uitzicht ontstaat. In de nieuwe situatie is er sprake van een rustige uitstraling, hetgeen in lijn is met de omgeving.

Afbeelding 3D impressie van de nieuwe situatie vanaf de Park de Wervelaan

Afbeelding plattegrond van de nieuwbouw

Hoofdstuk 3 Beleid

3.1 Rijks- en provinciaal beleid

Gezien de kleinschaligheid van het planvoornemen wordt het rijksbeleid niet nader toegelicht, uitzondering hierop betreft een toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking welk hieronder wordt toegelicht. Ook het provinciaal beleid wordt nader toegelicht.

Ladder

Het planvoornemen voorziet in een gebouw met een ondergeschikte functie, namelijk een parkeervoorziening. Planologisch gezien is in de nieuwe situatie het gebruik van de gronden voor parkeervoorzieningen ondergeschikt aan wonen toegestaan. Daarom wordt gesteld dat er geen sprake is van een stedelijke ontwikkeling en een onderbouwing van de ladder voor duurzame verstedelijking niet nodig is.

Provinciaal beleid

Het planvoornemen betreft een kleinschalige ontwikkeling. Er is geen sprake van een functiewijziging. Derhalve kan een toetsing aan provinciaal beleid achterwege blijven.

3.2 Gemeentelijk beleid

Gelet op de kleinschaligheid van het planvoornemen en het gegeven dat er geen sprake is van een functiewijziging, wordt gesteld dat het planvoornemen niet in strijd is met relevant gemeentelijk beleid waaronder de stadsvisie Rijswijk. Relevant voor het planvoornemen betreft wel de toetsing aan het welstandsbeleid.

Het plangebied ligt in een gebied waar sprake is van intensief welstandstoezicht. De ontwikkeling betreft de realisatie van een hoofdgebouw in de vorm van vier garages. Daarom wordt enkel getoetst aan de algemene welstandscriteria. Uitgangspunt voor de algemene welstandscriteria is de aanname dat de kwaliteit van een gebouw is gerelateerd aan de volgende criteria:

A. Stedenbouwkundige samenhang
B. Evenwichtig gevelbeeld
C. Passende detaillering, materiaal- en kleurgebruik

Door het bouwen in de lijn van de naastgelegen trafo en het volgen van de architectonische stijl van omliggende woningen, zoals beschreven in hoofdstuk 3, wordt aan deze uitgangspunten voldaan.

De Welstand- en monumentencommissie heeft op 8 november 2021 akkoord gegeven op het bouwplan.

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten

4.1 Bedrijven- en milieuzonering

Het planvoornemen voorziet enkel in de bouw van vier garages. Hierbij is de functie van het gebouw voor parkeren een ondergeschikte functie binnen de bestemming 'Wonen'. Er wordt geen, vanuit milieuwetgeving gezien, gevoelige functie en/of bebouwing opgericht.

Ook wordt geen milieuhinderlijke functie opgericht. De ontwikkeling vormt geen belemmering voor omliggende gevoelige functies, waaronder wonen. Er is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

4.2 Luchtkwaliteit, geluid, bodem, externe veiligheid

Het planvoornemen voorziet niet in de realisatie van een gevoelige functie gezien vanuit luchtkwaliteit, geluid, bodem en externe veiligheid. Ook is het gebruik van de garages voor parkeren passend binnen de geldende bestemming 'Wonen'.

De verkeersbewegingen van en naar de garages zijn, gelet op het gebruik voor de stalling van voertuigen van particulieren, van dermate ondergeschikte aard dat er geen gevolgen voor de luchtkwaliteit en geluid in de omgeving worden verwacht.

Gelet op voorgaande wordt gesteld dat deze aspecten geen belemmering vormen.

4.3 Water

Voor alle ruimtelijke plannen is de uitvoering van een watertoets wettelijk verplicht. Het doel van de watertoets is om waterbelangen vroegtijdig en evenwichtig mee te nemen in het planvormingsproces. Hiermee wordt een veilig, gezond en duurzaam watersysteem nagestreefd. De toets omvat het gehele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de in ruimtelijke plannen voorkomende waterhuishoudkundige aspecten.
Met het oog op de watertoets is een waterparagraaf opgesteld, waarin de voor dit plan relevante waterhuishoudkundige aspecten zijn beschreven. Deze waterparagraaf is hieronder opgenomen.

Wettelijk kader
De afweging van de diverse waterbelangen is geborgd in diverse plannen, wetten en beleidsdocumenten. De belangrijkste plannen en wetten op Rijksniveau en Europees niveau zijn het Waterbeleid voor de 21e eeuw, de Waterwet, het Nationaal Waterplan en de Wet gemeentelijke watertaken. Op provinciaal niveau zijn dit het Provinciaal Waterplan Zuid-Holland, de Omgevingsverordening Ruimte en het Actieprogramma Water. Voorts is relevant het beleid en de Keur van het hoogheemraadschap. Op gemeentelijk niveau staan relevante regels in Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 en de Wateragenda tot 2021. Gelet op de aard van de ruimtelijke onderbouwing (kleinschalige herontwikkeling van een bestaand verstedelijkt gebied) is niet verder ingegaan op al deze beleidsdocumenten.

Convenant Klimaatadaptief Bouwen
Zuid-Holland wil voorop lopen op het gebied van klimaatadaptief bouwen. In 2018 is het Convenant Klimaatadaptief Bouwen opgesteld dat ondertekend is door diverse partijen, zoals bouwbedrijven, gemeenten (waaronder Rijswijk), de provincie, waterschappen, maatschappelijke organisaties, financiers en projectontwikkelaars. Vanuit het convenant wordt gezamenlijk opgetrokken om de Zuid-Hollandse delta zo adaptief mogelijk te maken. Het convenant stimuleert partijen om klimaatadaptief te bouwen en biedt daarvoor allerlei ondersteuning aan. Het doel van het convenant is het verminderen van wateroverlast, droogte, hittestress, bodemdaling en overstromingen en het vergroten van de biodiversiteit bij bouwopgaven. Er worden maatregelen getroffen om zoveel mogelijk te voldoen aan het convenant. Hetgeen haalbaar is van een plan van een dergelijke kleinschalige omvang. Dit betekent concreet in elk geval de toepassing van groene daken en de aanleg van een hemelwaterafvoer, waar mogelijk vertraagd. Dit wordt nader toegelicht in deze waterparagraaf.

Watertoets
Het plangebied ligt binnen het beheersgebied van het Hoogheemraadschap van Delfland, verantwoordelijk voor het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer.

Waterkwaliteit
Het plan maakt geen functies mogelijk die tot verslechtering van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater en/of grondwater leiden.

Waterveiligheid
In het plangebied zijn geen waterkeringen en/of oppervlaktewater aanwezig.

Waterberging
Voor het plan is de watersleutel van Hoogheemraadschap Delfland uitgevoerd. In de Bijlage 1 Watersleutel is het resultaat van de watersleutel getoond. Ontwikkelingen waarbij het verhard oppervlak toeneemt, zorgen voor een snellere afstroming van hemelwater naar het oppervlaktewater. Dit kan leiden tot wateroverlast en moet worden gecompenseerd door extra waterberging aan te leggen. Daarnaast vindt Delfland het belangrijk dat bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening wordt gehouden met hevigere neerslag door klimaatverandering. De watersleutel berekent daarom de benodigde waterberging, zowel voor het compenseren van verharding als om gevolgen van klimaatverandering op te vangen.

Het plangebied heeft een oppervlakte van 155m^2. Dit is volledig verhard in de huidige situatie. zowel door bebouwing als bestrating. In de toekomstige situatie wordt 78m^2 bebouwd en de rest van het plangebied wordt bestraat dichtgestraat. Hierdoor blijft de oppervlakte aan verharding gelijk. Uit de watersleutel blijkt dat er een beperkte waterbergingsopgave ontstaat van 1,4 m^3. Er wordt invulling gegeven aan de realisatie van deze waterberging door de daken van de garages uit te voeren met sedum. De sedumdaken kunnen (afhankelijk van het ontwerp) per m² ca. 50 liter opvangen. Op de garages wordt een oppervlakte van 78,0 m^2 aan sedumdaken aangelegd. Dit kan een opvangcapaciteit opleveren van (78 x 50 = 3900 liter) 3,9 m^3. Door het treffen van deze maatregelen wordt voorzien in de totale waterbergingsopgave.

Riolering en hemelwater
In de toekomstige situatie wordt het hemelwater gescheiden verwerkt van het huishoudelijk afvalwater. Voor het huishoudelijk afvalwater is een aansluiting nodig op de bestaande riolering. Waar mogelijk wordt het hemelwater vertraagd afgevoerd.

Conclusie
De herontwikkeling van de plangebied leidt niet tot negatieve effecten op de waterhuishouding ter plaatse. Er is geen sprake van een toename aan verhard oppervlakte. Op het dak wordt een voorziening (sedum daken) gerealiseerd om voldoende waterbergende capaciteit te realiseren. Daarmee wordt voldaan aan de compensatieopgave die volgt uit de watersleutel. In het plan is afdoende aangetoond, dat er geen negatieve invloed op de waterhuishouding valt te verwachten en worden maatregelen genomen, om aan klimaatadaptatie bij te dragen. Het aspect water vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.4 Verkeer en parkeren

Het planvoornemen voorziet niet in de realisatie van een nieuwe functie, waarvoor een parkeernorm geldt. Ook zorgt het planvoornemen voor een niet significante toename van het aantal verkeersbewegingen. Een beoordeling verkeer en parkeren kan daarom achterwege blijven.

4.5 Archeologie

Ter plaatse van het plangebied geldt een archeologische dubbelbestemming. Het betreft een plangebied met een middelhoge tot hoge archeologische verwachting vanaf het Neolithicum. Het is daarmee in principe een locatie waar archeologisch onderzoek nodig is. Maar dit hangt mede af van de diepte van het grondwerk.

Volgens de archeologische waarden- en beleidskaarten (Nota Cultureel Erfgoed 2014 Rijswijk) is binnen het plangebied toegestaan om tot maximaal 0,30 m beneden maaiveld te ontgraven, zonder dat hiervoor archeologisch onderzoek nodig is. Vooralsnog is de aanname dat de funderingen niet dieper worden ontgraven dan deze 0,30 meter. In dit geval kan worden volstaan met een melding van de werkzaamheden aan de gemeente.

Indien de funderingen toch dieper worden aangebracht dan de genoemde maximale diepte van 0,30 m beneden maaiveld, is een herbeoordeling noodzakelijk.

Vooralsnog is geen sprake van belemmeringen gezien vanuit dit aspect en kan een archeologisch onderzoek achterwege blijven.

4.6 Flora en fauna

Voor het planvoornemen is een quickscan wet natuurbescherming uitgevoerd door Econsultancy. Het rapport is als Bijlage 2 bijgesloten.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in onderstaande tabel. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van groen, snoeiafval en de vogelhuisjes buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	binnen invloeds-sfeer	mogelijk	nee	nee	werken buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw of op 3-5 meter afstand van omliggende bebouwing
Vleermuizen	verblijfplaatsen	binnen invloeds-sfeer	mogelijk	nee	nee	werkzaamheden overdag uitvoeren, potentiele in- en uitvliegroutes vrij houden en vleermuisvriendelijke verlichting toepassen
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	vleermuisvriendelijke verlichting toepassen ten aanzien van in de omgeving foeragerende vleermuizen
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		**Gebied aanwezig**	**Ingreep verstorend**	**Nader onderzoek**	**Vergunning-plicht**	
Natura 2000		5,8 km	mogelijk	ja	mogelijk	een onderzoek stikstofdepositie wordt reeds door Econsultancy uitgevoerd (rapport 18674.002, in voorbereiding).
Natuurnetwerk Nederland		150 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-

Tabel overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

De bebouwing rondom de onderzoekslocatie is potentieel geschikt als broedlocatie voor huismussen en gierzwaluwen. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden op een afstand van 3 tot 5 meter van de gevels van de omliggende bebouwing of buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw uit te voeren. Dit betekent dat de werkzaamheden buiten de periode van maart tot en met augustus dienen plaats te vinden. Indien de werkzaamheden niet op een afstand van 3 tot 5 meter van de gevels van de omliggende bebouwing of buiten het broedseizoen plaats kunnen vinden, dienen nader onderzoeken naar broedlocaties van huismussen en gierzwaluwen uitgevoerd te worden.

Voor algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien de beplanting en vogelhuisjes buiten het broedseizoen (maart tot september) worden verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Wanneer de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt gesnoeid of verwijderd, wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen om broedgevallen hierin te voorkomen. Eventueel aanwezige nesten mogen worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, dient vooraf aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden.

Gelet op de geschiktheid van de bebouwing rondom de onderzoekslocatie voor vleermuizen, wordt geadviseerd om de werkzaamheden overdag uit te voeren en daarbij de in- en uitvliegroutes van de potentiële verblijfplaatsen vrij te houden. Tevens dient, ten aanzien van mogelijk in de omgeving verblijvende of foeragerende vleermuizen,

vleermuisvriendelijke verlichting toegepast te worden in de nieuwe situatie en tijdens werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopkomst plaatsvinden. Vleermuisvriendelijke verlichting kan toegepast worden door verlichtingsarmaturen te gebruiken die naar beneden schijnen en daarmee zo min mogelijk strooilicht veroorzaken, of andere vleermuis-vriendelijke verlichting (amberkleurig) toe te passen. Deze maatregelen worden als voorwaarden opgenomen bij de vergunning. Indien de werkzaamheden niet op bovenstaand beschreven manier kunnen plaatsvinden, dient een nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen uitgevoerd te worden.

Conclusie
Het planvoornemen voorziet niet in belemmeringen wanneer de maatregelen in acht worden genomen.

4.7 Stikstofonderzoek

Voor het planvoornemen is een onderzoek stikstofdepositie uitgevoerd door Econsultancy. Het rapport is als Bijlage 3 bijgesloten.

De berekening van het projecteffect van de gebruiksfase met peiljaar 2023 is verricht met behulp van het programma AERIUS Calculator (versie 2021.0.5.). Onderstaand is in de tabel van het berekeningsresultaat weergegeven.

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol/ha/jr)
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabel berekeningsresultaat bouwplan

Het projecteffect op de Nederlandse Natura 2000-gebieden is kleiner dan of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar. Bij een dergelijk projecteffect zorgt het beoogde bouwplan niet voor een significante toename in stikstofdepositie en kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. Op basis van het onderzoek blijkt dat er geen vergunning benodigd is voor het aspect stikstof.

4.8 M.e.r.

Plannen en activiteiten kunnen nadelige gevolgen hebben voor het milieu. In hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en in het Besluit milieueffectrapportage is geregeld dat in zulke gevallen een milieueffectrapport moet worden opgesteld. Het Besluit m.e.r. bestaat uit een hoofddeel en vier bijlagen. De vier bijlagen staan aangeduid als de onderdelen A, B, C en D:

- Onderdeel A bevat de omschrijving van diverse begrippen die in het Besluit m.e.r. genoemd worden.
- Onderdeel B is reeds vervallen.
- Onderdeel C bevat activiteiten, plannen en besluiten waarvoor het doorlopen van een m.e.r. verplicht is.
- Onderdeel D bevat activiteiten, plannen en besluiten waarvoor het maken van een m.e.r.-beoordeling verplicht is.

Het planvoornemen betreft geen activiteit genoemd in de D-lijst in de bijlage van het Besluit m.e.r. Er is geen sprake van de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject. Er is daarom geen vormvrije m.e.r. beoordeling benodigd.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Juridische planopzet

Om de ontwikkeling planologisch mogelijk te maken wordt een uitgebreide omgevingsvergunningsprocedure doorlopen (ex artikel 2.12, lid 1 onder a, sub 3) om af te wijken van het vigerende bestemmingsplan (bouwregels bestemming 'Wonen'). Ten behoeve van deze afwijking is voorliggende ruimtelijke onderbouwing opgesteld als zijnde motivatiedocument.

5.2 Economische uitvoerbaarheid

De aanvraag omgevingsvergunning komt geheel voor rekening en risico van de initiatiefnemer. De verwezenlijking van het plan is niet afhankelijk van gemeentelijke investeringen. Er hoeft geen exploitatieplan te worden opgesteld. Wel is er sprake van een aangewezen bouwplan en is er vanuit wettelijk oogpunt verplichting tot het (anderszins) verzekeren van de kosten. Derhalve is een anterieure overeenkomst gesloten.

5.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Participatie

Het bouwplan voor de nieuwbouw is besproken met diverse omwonenden in oktober 2021. Een aantal omwonenden hebben ingestemd met het bouwplan.

Procedure

Voor de verlening van de omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van de Wabo van toepassing. Tevens dient in het kader van beoogde planontwikkeling door de gemeenteraad een ontwerpverklaring te worden afgegeven. Deze ontwerpverklaring is toegevoegd als Bijlage 4.

Dit betekent dat het bouwplan de uniforme openbare voorbereidingsprocedure conform Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) wordt doorlopen. Dit houdt in dat de ontwerp omgevingsvergunning samen met de ontwerpverklaring van geen bedenkingen met bijbehorende stukken gedurende een periode van zes weken ter inzage heeft gelegen in de periode van vrijdag 1 juli 2022 tot en met donderdag 11 augustus 2022. Tijdens deze periode kon eenieder een zienswijze indienen. In totaal zijn 2 zienswijzen in het kader van de ontwerp omgevingsvergunning ontvangen. Deze zienswijzen zijn beantwoord in de Nota van Zienswijzen die opgenomen is in de Bijlage 5. De zienswijzen hebben deels geleid tot wijzigingen van voorliggende ruimtelijke onderbouwing, dit is in Bijlage 5 nader toegelicht.

Hoofdstuk 6 Conclusie

Op basis van voorgaande ruimtelijke onderbouwing wordt gesteld dat de realisatie van het bouwplan ruimtelijk en milieuhygiënisch aanvaardbaar wordt geacht.
Geconcludeerd wordt dat het planvoornemen in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Bijlagen Ruimtelijke onderbouwing

Bijlage 1 Watersleutel

Watersleutel

Versie 07-2020

Beweeg cursor over begrippen voor toelichting.

Blauwe vakjes invullen. Druk vervolgens op update.

Projectnaam & omschrijving

6-10-2022

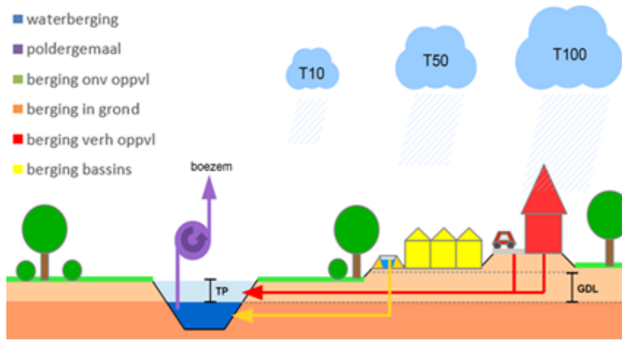
12 26 0 0 44

Van Vredenburchweg 93 Rijswijk

Ruimtelijke onderbouwing Garages - v

Watersysteem

polder/boezem		**Plaspoel-, Schaapweipolder en Hoekpo**
gemaalcapaciteit	*mm/etmaal*	**16.5**
peilgebied	kaart	**GPG2006PSH I noord**

Oppervlakteverdeling plangebied

			HUIDIG	TOEKOMSTIG	
Stedelijk					
	verhard infrastr./bebouwing	*m²*	**155**	**155**	
	onverhard stedelijk	*m²*	**0**	**0**	
Agrarisch glastuinbouw					
	verhard glasgebied	*m²*	**0**	**0**	
	onverhard glasgebied	*m²*	**0**	**0**	
Agrarisch gras, akkerbouw, natuur					
	verhard landelijk	*m²*	**0**	**0**	
	onverhard landelijk	*m²*	**0**	**0**	
Water					
	huidig aanwezig water	*m²*	**0**	**0**	
Totaal					
	oppervlakte plangebied	*m²*	**155**	**155**	1

Gebiedskenmerken

			HUIDIG	TOEKOMSTIG
aangepast	*gemiddeld maaiveld*	*NAP m*	**-0.80**	**-0.35**
	maatgevend peil	*NAP m*	**-1.19**	**-1.19**
	gemiddelde drooglegging	*m*	**0.39**	**0.84**

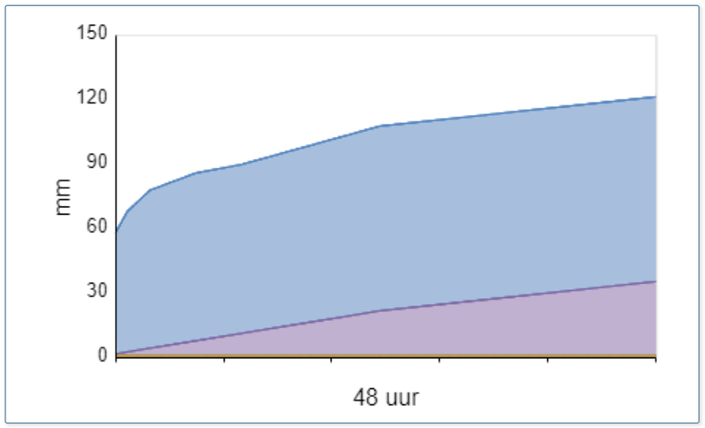
Oppervlaktewater in m²

		Totaal	Ontwikkeling	Klimaat 2050
extra te realiseren	*kruimelgeval*	**2**	0	2
huidig aanwezig		**0**	0	
totaal te realiseren		**2**	0	2
	aandeel plangebied	1.5%	0.0%	1.5%

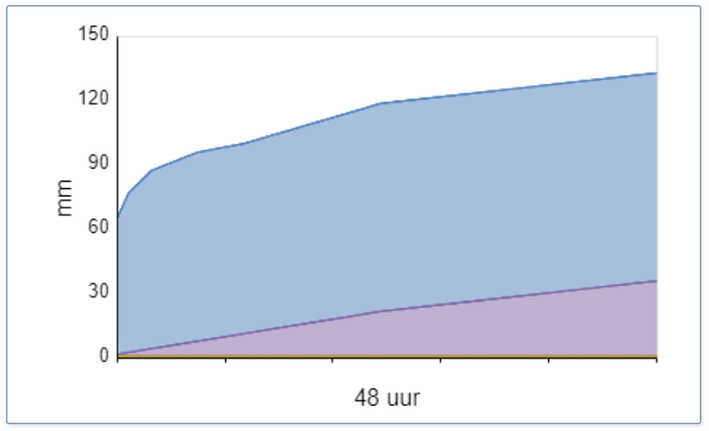
Waterberging in m³

		Totaal	Ontwikkeling	Klimaat 2050
extra te realiseren	*kruimelgeval*	**1.4**	0.0	1.4

Huidig, actueel klimaat, T100

Ontwikkeling, klimaat 2050, T100

Grafieken dienen alleen ter verduidelijking van de principes

Bijlage 2 Quickscan wet Natuurbescherming

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

VAN VREDENBURCHWEG 93

TE RIJSWIJK

Ecologie

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Van Vredenburchweg 93 te Rijswijk

Opdrachtgever	Gemeente Rijswijk Postbus 5305 2280 HH Rijswijk
Rapportnummer	18674.001
Versienummer	D3
Status	Eindrapportage
Datum	16 augustus 2022
Vestiging	Zuid-Holland Hoofdweg 240 3067 GJ Rotterdam 010 - 7640828 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	De heer J. Lerou, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Mevrouw K.J. van der Hulst, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg
Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid
Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

2 GEBIEDSBESCHRIJVING 2

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 2
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen 4

3 ONDERZOEKSMETHODIEK 5

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING 6

4.1 Zorgplicht 6
4.2 Soortenbescherming 6
4.3 Gebiedenbescherming 7
4.4 Houtopstanden 8

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN 9

5.1 Vogels 9
5.2 Vleermuizen 12
5.3 Overige zoogdieren 13
5.4 Reptielen, amfibieën en vissen 14
5.5 Ongewervelden 14
5.6 Planten 15

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING 16

6.1 Broedvogels 16
6.2 Vleermuizen 17
6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën 18
6.4 Overige soort(groep)en 18

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING 19

7.1 Natura 2000 19
7.2 Natuurnetwerk Nederland 20

8 HOUTOPSTANDEN 21

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES 22

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Gemeente Rijswijk opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Van Vredenburchweg 93 te Rijswijk.

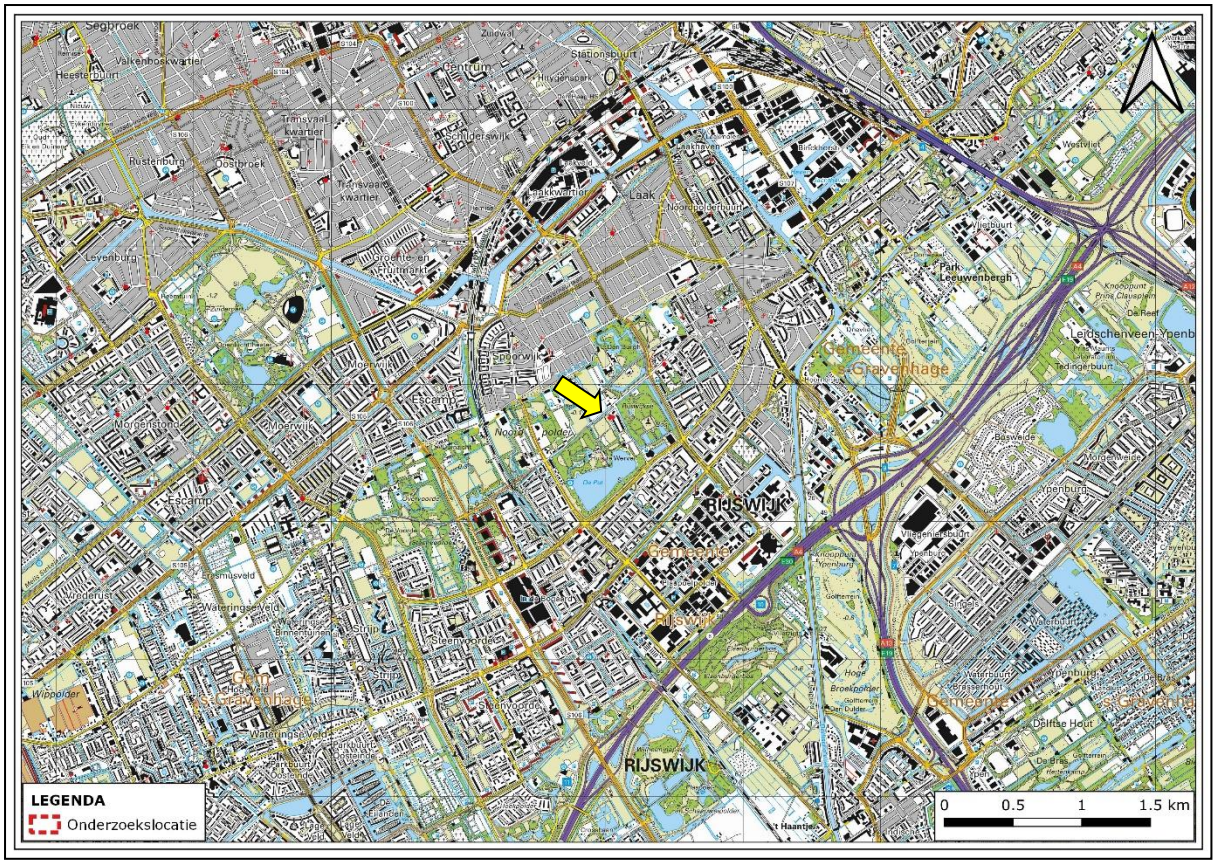
De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de brancheverenigingen Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 155 m²) ligt aan de Van Vredenburchweg 93, te Rijswijk en omvat het perceel kadastraal bekend als gemeente Rijswijk, sectie D nummer 7301. In figuur 1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft de tuin van het adres Van Vredenburchweg 93 te Rijswijk en is aan de noordelijke en zuidelijke rand met houten schuttingen afgeschermd. De onderzoekslocatie is bebouwd met twee schuren die niet langer in gebruik zijn. De schuren staan in de noordoostelijke hoek en de zuidwestelijke hoek van de onderzoekslocatie. De schuur in de noordoostelijke hoek is uit hout opgetrokken en heeft een afgeplat, golfplaten dak. Deze schuur is begroeid met klimop. Twee vogelhuisjes zijn bevestigd aan deze schuur. Direct ten zuiden van deze schuur staan twee bomen van het genus *Prunus*. De schuur in de zuidwestelijke hoek is opgetrokken uit stenen en heeft een golfplaten dak. Beide schuren bevatten geen openingen in de gevels of aan het dak in de vorm van gaten, gleuven, scheuren en dergelijke. De tuin is grotendeels verhard met tegels. Langs de noordelijke, oostelijke en zuidelijke randen van de onderzoekslocatie is beplanting aanwezig. De beplanting bestaat onder andere uit *Prunus sp.*, kardinaalsmuts, mansbloed, hulst en klimop. Aan een *Prunus* boom die langs de zuidelijke rand staat, is een vogelhuisje bevestigd. Op de onderzoekslocatie zijn ook op verschillen plekken stenenstapels opgeslagen. Ook is op de onderzoekslocatie kapot bouwmateriaal en puin aanwezig in de vorm van hout, resten van golfplaten, oude brandblussers en verschillende plastic materialen.

De schuur van het aangrenzende adres, Van Vredenburchweg 97, grenst aan de noordelijke rand van de onderzoekslocatie. Circa 10 meter ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt zich de hoofdbebouwing van de Van Vredenburchweg 95 en 97. Tevens is direct ten oosten van de onderzoekslocatie de hoofdbebouwing aanwezig van de Van Vredenburchweg 91 en 93. Circa 12 meter ten noordoosten van de onderzoekslocatie is bebouwing van de Van Vredenburchweg 87 gelegen. Direct ten zuiden van de onderzoekslocatie bevindt zich de bebouwing van de Park de Wervelaan 1. De bebouwing op de bovengenoemde adressen zijn uit bakstenen opgetrokken. Tevens hebben alle gebouwen een dakpannen zadeldak met overhangende kantpannen en een voorgehangen dakgoot. Bij alle gebouwen zijn ruimtes onder de dakpannen aanwezig. Tevens bevinden zich bij alle gebouwen bij de kopgevels ruimtes onder de kant- en nokpannen.

Circa 60 meter ten oosten van de onderzoekslocatie bevindt zich het Rijswijkse Bos. Het Rijswijkse Bos wordt omgeven door watergangen. Het park Te Werve ligt circa 200 meter ten zuidwesten van de onderzoekslocatie. In het zuidelijke deel van het park Te Werve is het natuurbad De Put gelegen. Tevens bevindt zich het Kruisvaarderpark op een afstand van circa 600 meter ten zuidwesten van de onderzoekslocatie. Daarnaast is het park Overvoorde op een afstand van circa 1 kilometer ten zuidwesten van de onderzoekslocatie gelegen. De Rijksweg A4 bevindt zich op een afstand van circa 1,2 kilometer ten zuidoosten van de onderzoekslocatie.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 11 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Noordwestelijke gevel van de hoofdbebouwing van Van Vredenburchweg 91 en 93.

Figuur 4. Uitzicht op het zuidwestelijke deel van het terrein.

Figuur 5. Noordoostelijk gelegen ingang van het terrein. Links op de foto is de hoofdbebouwing van Van Vredenburchweg 95 gelegen, rechts de bebouwing van Van Vredenburchweg 87.

Figuur 6. Uitzicht op het noordoostelijke deel van het terrein.

Figuur 7. Uitzicht op het noordoostelijke deel van het terrein.

Figuur 8. De te slopen schuur in de noordoostelijke hoek.

Figuur 9. Overzicht van de onderzoekslocatie met zicht op het zuidwesten. Links op de foto staat de te slopen schuur in de zuidwestelijke hoek van de onderzoekslocatie, rechts de te slopen schuur in de noordoostelijke hoek van de onderzoekslocatie.

Figuur 10. Kapot bouwmateriaal onder afdak naast de te slopen schuur in de zuidwestelijke hoek van de onderzoekslocatie.

Figuur 11. Westelijke en zuidelijke gevels van de te slopen schuur in de zuidwestelijke hoek van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens op de onderzoekslocatie vier garages met buitenterrein en oprit te realiseren. Hiervoor zullen de twee schuren op de onderzoekslocatie gesloopt worden. Tevens zullen de *Prunus* bomen op de onderzoekslocatie gekapt worden. Mogelijk wordt andere beplanting ook verwijderd. De te bouwen garages zullen een aantal meter ten noordoosten gerealiseerd worden van de locatie waar nu de zuidwestelijk gelegen schuur staat. De oprit wordt ten westen van de te bouwen schuren gerealiseerd zodat deze aansluit op de Park de Wervelaan. De hoofdbebouwing op de Van Vredenburchweg 91 en 93 blijft behouden.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 7 april 2022. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Zuid-Holland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd ‘Natuurnetwerk Nederland’. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingsroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels met een jaarrond beschermd nest (categorie 1-4)

Deze categorieën betreffen broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Volgens de verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie vogelsoorten waargenomen waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Deze categorie 1-4 broedvogelsoorten zijn: boomvalk, ransuil, buizerd, havik, sperwer, wespendief, slechtvalk, ooievaar, huismus, gierzwaluw, grote gele kwikstaart en kerkuil.

De soorten **boomvalk**, **ransuil**, **buizerd**, **havik**, **sperwer** en **wespendief** kunnen op voorhand al worden uitgesloten op de onderzoekslocatie. Dit zijn soorten die broeden in bossen of halfopen landschappen, vaak hoog in een boomkruin waar ze grote nesten maken en hergebruiken. De onderzoekslocatie biedt geen geschikte broedmogelijkheden en habitat voor deze soorten. Daarnaast zijn deze soorten, nesten en sporen van hun aanwezigheid niet aangetroffen op of rond de onderzoekslocatie tijdens het veldbezoek. Het is daarom voor deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten dat ze op of nabij de onderzoekslocatie broeden. Nader onderzoek naar deze soorten wordt niet benodigd geacht.

De **slechtvalk** broedt op hoge stenige gebouwen zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen. De onderzoekslocatie is ongeschikt als broedlocatie voor de slechtvalk omdat dit soort hoge elementen ontbreken. De klokkentoren aan de Generaal Spoorlaan circa 250 meter ten zuidoosten van de onderzoekslocatie is wel potentieel geschikt als broedlocatie, omdat deze de hoogste bebouwing in de omgeving is. Tijdens het veldbezoek zijn geen slechtvalken of sporen die duiden op aanwezigheid van de soort waargenomen. Gezien de afstand tot de onderzoekslocatie en de aard van de ingreep zullen eventueel broedende slechtvalken op de klokkentoren geen negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden. Een nader onderzoek naar de slechtvalk wordt niet benodigd geacht.

De **ooievaar** broedt eveneens op hoge gebouwen, maar vooral nestpalen, bomen en hoogspanningsmasten worden gebruikt als broedlocatie. Nestpalen, bomen en hoogspanningsmasten zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie niet aanwezig. Daarnaast zijn geen ooievaars of sporen die wijzen op hun aanwezigheid waargenomen tijdens het veldbezoek. Nader onderzoek naar de ooievaar wordt niet benodigd geacht.

De **huismus** en **gierzwaluw** broeden voornamelijk in nissen en onder dakpannen op daken van bebouwing. De schuren op de onderzoekslocatie zijn ongeschikt als broedlocatie voor deze soorten vanwege het ontbreken van geschikte nissen en andere openingen of ruimtes. Echter zijn in de directe omgeving wel geschikte broedlocaties voor huismussen en gierzwaluwen aanwezig. Het gaat hierbij om de bebouwing op de adressen van de Van Vredenburchweg 87, 91, 93, 95 en 97. Bij alle ge-

bouwen zijn ruimtes onder de dakpannen aanwezig (zie figuren 12 en 13). Deze ruimtes worden vaak door huismussen gebruikt als broedlocatie. Onder voorgehangen dakgoten kunnen gierzwaluwen tevens ruimtes onder de daken bereiken om vervolgens een nest te bouwen. Tevens zijn bij de kopgevels van alle gebouwen ruimtes onder de kant- en nokpannen aanwezig (zie figuren 14 t/m 16). Gierzwaluwen kunnen deze openingen en ruimtes gebruiken als broedlocatie of om toegang te krijgen tot andere ruimtes die geschikt zijn als broedlocatie. Indien de gebouwen in gebruik zijn als rust- of broedlocatie van de huismuis en/of gierzwaluw, kan de voorgenomen ingreep verstorend werken voor eventueel broedende huismussen en gierzwaluwen vanwege de korte afstand tot de onderzoekslocatie. Het verstoren van potentieel broedende huismussen en gierzwaluwen, en daarmee het overtreden van de Wet natuurbescherming, is te voorkomen door te werken buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw (zie hoofdstuk 6).

Het aanwezige groen op de onderzoekslocatie zou eventueel ook door huismussen als kwetterplek gebruikt kunnen worden. Tevens kan de onderzoekslocatie potentieel deel uitmaken van foerageergebied van de huismus en gierzwaluw. De onderzoekslocatie betreft echter geen essentiële kwetterplekken of foerageergebied. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieve kwetterplekken en foerageergebieden aanwezig, zoals de bomen rondom de onderzoekslocatie, het Rijswijkse Bos en het park Te Werve.

Figuur 12. Hoofdbebouwing op Van Vredenburchweg 91 en 93 met ruimtes onder dakpannen.

Figuur 13. Hoofdbebouwing op Van Vredenburchweg 95 en 97 met ruimtes onder dakpannen.

Figuur 14. Ruimtes onder de kant- en nokpannen bij kopgevel van de schuur van Van Vredenburchweg 97.

Figuur 15. Ruimtes onder de kant- en nokpannen bij kopgevel van de hoofdbebouwing op Van Vredenburchweg 93.

Figuur 16. Ruimtes onder de kant- en nokpannen bij kopgevel van de hoofdbebouwing op Van Vredenburchweg 95.

De **grote gele kwikstaart** nestelt graag bij stromend water in een nis in de muur, bij boomwortels in natuurlijke oevers en onder bruggen. Tijdens het veldbezoek zijn rond de onderzoekslocatie geen waterelementen of stromend water waargenomen, waardoor de onderzoekslocatie ongeschikt is voor de grote gele kwikstaart. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek in de omgeving van de onderzoekslocatie geen individuen van de soort waargenomen. Het kan dus redelijkerwijs worden uitgesloten dat er een grote gele kwikstaart broedt op de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar de grote gele kwikstaart wordt niet benodigd geacht.

De **kerkuil** heeft de voorkeur voor halfopen tot open cultuurlandschappen met allerlei landschapselementen die voor afwisseling zorgen. De soort broedt regelmatig in leegstaande bebouwing zoals schuren of in nissen van gebouwen, maar broedt in Nederland ook vooral in speciale nestkasten. De kerkuil broedt ook incidenteel in boomholtes. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van geschikte boomholtes, leegstaande bebouwing met openingen of nestkasten ongeschikt als broedlocatie voor de kerkuil. Op de onderzoekslocatie zijn geen individuen gezien of sporen die wijzen op hun aanwezigheid zoals braakballen en krijtsporen. Nader onderzoek naar de kerkuil wordt niet benodigd geacht.

5.1.2 Broedvogels met in uitzonderlijke gevallen een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. De bomen op de onderzoekslocatie kunnen eventueel geschikt zijn als nestgelegenheid voor deze soorten. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of boomholtes aangetroffen in de aanwezige bomen op de locatie. Wel zijn drie vogelhuisjes op de onderzoekslocatie aanwezig (zie figuren 17 en 18). Tijdens het veldbezoek zijn geen broedende vogels waargenomen. In de directe omgeving zijn ook voldoende broedgelegenheden aanwezig. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat potentieel aanwezige nesten van categorie 5 broedvogelsoorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat categorie 5 broedvogels in de bomen en vogelhuisjes zullen broeden. Echter worden, vanwege de afwezigheid van een jaarrond beschermde status voor potentiële nestgelegenheden, eventuele broedvogels op de onderzoekslocatie als algemene broedvogels gerekend. Verstoringen van eventuele broedgevallen zijn te voorkomen door te werken buiten het broedseizoen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 17. Twee vogelhuisjes aan de schuur in de noordoostelijke hoek van de onderzoekslocatie.

Figuur 18. Vogelhuisje in *Prunus* boom langs de zuidoostelijke rand van de onderzoekslocatie.

5.1.3 Overige broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn geen algemene broedvogels waargenomen. De struiken en andere beplanting op de onderzoekslocatie kunnen echter wel nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals merel, heggemus, roodborst en winterkoning. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Hoewel tijdens het veldbezoek geen nesten zijn waargenomen, kunnen algemene broedvogels wel gebruik maken van de drie vogelhuisjes die op de onderzoekslocatie aanwezig zijn. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat algemene broedvogels in de bomen, vogelhuisjes en andere beplanting zullen broeden. Gezien de bomen gekapt dienen te worden en de schuur waar twee van de vogelhuisjes aan gemonteerd zijn, gesloopt dient te

worden, zouden eventueel in de bomen en vogelhuisjes broedende vogels wel verstoring kunnen ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden. Verstoringen van eventuele broedgevallen zijn te voorkomen door te werken buiten het broedseizoen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal en de Verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, rosse vleermuis, meervleermuis en tweekleurige vleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie
De bebouwing op de onderzoekslocatie is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn geen spouwmuren aanwezig die middels stootvoegen bereikbaar zijn voor vleermuizen. De ruimte langs de dakranden geeft geen toegang tot ruimte onder de golfplaat. Verder zijn geen ruimtes achter betimmeringen waargenomen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken.

De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie
In de directe omgeving van de onderzoekslocatie bevinden zich gebouwen met open stootvoegen en ruimtes onder de kant- en nokpannen. Het gaat om de bebouwing op de adressen Park de Wervelaan 1 en Van Vredenburchweg 87, 91, 93, 95 en 97. In de noordelijke gevel van de bebouwing op de Park de Wervelaan 1 bevinden zich ook open stootvoegen (zie figuur 19). Deze openingen geven mogelijk toegang tot de spouw en zijn daardoor potentieel geschikt om door vleermuizen als verblijfplaats gebruikt te worden. Eventuele verblijfplaatsen in de omliggende bebouwing kunnen door de afstand tot de onderzoekslocatie mogelijk hinder ondervinden van sloop- en aanlegwerkzaamheden als gevolg van een toename van licht, geluid en trillingen. Verstoring van eventueel in de omgeving verblijvende vleermuizen is te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 19. Open stootvoegen in de noordelijke gevel van de bebouwing op de Park de Wervelaan 1.

Foerageerhabitat
De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk watervleermuis, rosse vleermuis, meervleermuis en tweekleurige vleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft het Rijswijkse Bos, het park Te Werve, het Kruisvaarderspark en het park Overvoorde.

Vliegroutes
Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: boommarter, steenmarter en eekhoorn.

De **boommarter** heeft een voorkeur voor een habitat met volgroeide gemengde bossen en naaldwouden. Tevens komt de soort ook voor in loofbossen en op rotswanden. Normaal gesproken komt de boommarter overdag niet buiten bosgebied voor en mijdt de soort bovendien open plekken. Boommarters verblijven in holle bomen of verlaten holen en nesten van andere diersoorten zoals eekhoorns en duiven. In de afgelopen vijf jaar is de boommarter drie keer waargenomen op 3 kilometer afstand van de onderzoekslocatie. Tevens is de soort drie keer waargenomen op een afstand van circa 1 tot 2 kilometer van de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie vormt naar verwachting geen functioneel leefgebied voor de boommarter. De onderzoekslocatie bestaat uit een grotendeels verhard terrein met gebouwen. Bovendien zijn bomen met voldoende grote holtes voor boommarters op de onderzoekslocatie ook niet aanwezig. Nader onderzoek naar de boommarter wordt niet benodigd geacht.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de **steenmarter**. Deze soort komt in de omgeving veelvuldig voor. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn alle potentiële schuilplaatsen geïnspecteerd. Sporen van steenmarters, zoals uitwerpselen of prooiresten, zijn niet aangetroffen. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Ook is de onderzoekslocatie omgeven door woningen en grotendeels verhard, waardoor dekking zeer beperkt aanwezig is. Gelet op het ontbreken van sporen en dekking kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet benodigd geacht.

De **eekhoorn** komt in de omgeving van de onderzoekslocatie voor binnen een straal van enkele honderden meters. Deze soort kan zich doorgaans goed handhaven in stedelijke omgevingen wanneer

voldoende verbindende groene elementen aanwezig zijn en genoeg voedsel te vinden is. De onderzoekslocatie ligt midden in een stedelijk gebied, maar groene verbindingen waar de eekhoorn gebruik van kan maken zijn rond de onderzoekslocatie wel aanwezig. In de bomen op en rondom de planlocatie zijn echter geen nesten van een eekhoorn aangetroffen. Bovendien is in de directe omgeving geschikter foerageer- en voortplantingshabitat habitat aanwezig voor eekhoorns. Het betreft het Rijswijkse Bos, het park Te Werve, het Kruisvaarderspark en het park Overvoorde. Het is niet aannemelijk dat de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het essentiële leefgebied van de eekhoorn en de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van deze soort kan worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de eekhoorn wordt niet benodigd geacht.

Licht beschermde soorten
De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel en rosse woelmuis. De verblijfplaatsen van deze soorten worden door de voorgenomen ingrepen mogelijk aangetast. Het is daarom zaak om rekening te houden met de algemene zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen
Volgens gegevens van het uitvoerportaal van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de geen streng beschermde reptielen waargenomen. Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Door de hoge mate van verharding en het stedelijke karakter is op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

Amfibieën
Volgens gegevens van het uitvoerportaal van de NDFF is binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar alleen de streng beschermde **alpenwatersalamander** waargenomen. Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken, zijn voortplantingsmogelijkheden voor deze soort op de onderzoekslocatie uitgesloten. De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt landhabitat voor amfibieën. Incidenteel kunnen algemene soorten als bruine kikker en gewone pad beschutting vinden tussen de beplanting, onder het puin en tussen de stenenstapels op de onderzoekslocatie. Voor de te verwachten algemene soorten geldt op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Het is echter wel zaak om aandacht te schenken aan de zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

Vissen
Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.5 Ongewervelden

Libellen
Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Bovendien geldt voor libellen dat water nodig is voor de voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Vlinders
Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan specifieke waardplanten. Geschikte waardplanten voor de **grote vos** (namelijk *Prunus*) zijn in beperkte hoeveelheden op de onderzoekslocatie aanwezig. De grote vos is volgens gegevens van het uitvoerportaal van de NDFF in de afgelopen 5 jaar meerdere malen waargenomen binnen een straal van 3 kilometer van de onderzoekslocatie. De waarnemingen hebben echter vooral betrekking tot het park Te Werve, het Kruisvaarderspark en het park Overvoorde, waar zowel voor rupsen als imago's geschikter habitat aanwezig is. Door het geringe aantal waardplanten op de onderzoekslocatie en de aanwezigheid van geschikter foerageer- en voortplantingshabitat in de omgeving, is het niet aannemelijk dat de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het essentiële leefgebied van de grote vos. Het is niet aannemelijk dat een (deel)populatie van deze vlindersoort zich op de onderzoekslocatie kan vestigen. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet benodigd geacht.

Overige soorten
Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Planten

Door de kleine oppervlakte van de onderzoekslocatie was het mogelijk om de aanwezigheid van beschermde plantensoorten met zekerheid aan te tonen of uit te sluiten. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Hierbij is ook gelet op beschermde muurvegetatie. Aangezien de locatie geheel bestaat uit bebouwing, verharding en (sier)tuin is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de volgende plantensoorten waargenomen: *Prunus*, mansbloed, klimop, hulst en kardinaalsmuts. De planten op de onderzoekslocatie geven aan dat de bodem voedselrijk, zuur en vochtig is. In dergelijke vegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels (categorie 1-4)

Huismus en gierzwaluw
De nesten van **huismussen** en **gierzwaluwen** zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van huismussen en gierzwaluwen te verstoren, te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. Indien nestplaatsen van huismussen en/of gierzwaluwen aanwezig zijn in de bebouwing van de Van Vredenburchweg 91 en 93 of de schuur op het adres van de Van Vredenburchweg 97, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming vanwege de geringe afstand tot de onderzoekslocatie en de aard van de werkzaamheden. Eventueel in de omliggende bebouwing broedende huismussen en/of gierzwaluwen zouden verstoring kunnen ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden als gevolg van een toename van geluid en trillingen.

Het is op basis van de huidige informatie ook niet uit te sluiten dat nestplaatsen van huismussen en/of gierzwaluwen aanwezig zijn in de hoofdbebouwing van Van Vredenburchweg 87, 95 en 97. De werkzaamheden zullen voor eventuele huismus- en gierzwaluwnesten in deze gebouwen geen verstorend effect hebben mits een afstand van maximaal 3 tot 5 meter van de desbetreffende bebouwing gehouden kan worden tijdens de werkzaamheden. Volgens het Kennisdocument van de huismus (BIJ12, 2017) dient in het geval van een broedgeval een afstand van minimaal 2 meter gehouden te worden. Door de werkzaamheden op 3 tot 5 meter van de bebouwing uit te voeren, zullen mensen en materieel zich niet binnen de invloedssfeer van de nesten bevinden. Naar verwachting is deze afstand voldoende om verstoring van eventueel broedende huismussen en gierzwaluwen te voorkomen. Wanneer dit niet mogelijk is, kunnen de werkzaamheden leiden tot overtreding van artikel 3.1 lid 4 van de Wet natuurbescherming (het is verboden om vogels opzettelijk te storen).

Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw uit te voeren. Voor het broedseizoen van de huismus wordt de periode van maart tot en met augustus aangehouden. Voor het broedseizoen van de gierzwaluw wordt de periode van eind april tot en met juli aangehouden. Door de werkzaamheden buiten het broedseizoen van deze soorten uit te voeren, zullen eventueel broedende huismussen en/of gierzwaluwen geen verstoring ondervinden van de werkzaamheden. Echter, wanneer geen afstand van maximaal 3 tot 5 meter van de omliggende bebouwing gehouden kan worden en wanneer werken buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw niet mogelijk is, dienen nadere onderzoeken naar broedlocaties van de huismus en gierzwaluw uitgevoerd te worden.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen en andere nestgelegenheden buiten het broedseizoen worden verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot september worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien het groen en de vogelhuisjes toch binnen het broedseizoen verwijderd dienen te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecoloog geïnspecteerd moeten worden middels een broedvogelinspectie of broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecoloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen en de schuren te slopen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6.2 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van het Verdrag van Bonn.

De bebouwing rondom de onderzoekslocatie is in principe geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De voorgenomen werkzaamheden zouden in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot overtreding van artikel 3.5 lid 2 van de Wet natuurbescherming (het is verboden dieren opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, Bijlage II van het Verdrag van Bonn en Bijlage I van het Verdrag van Bern opzettelijk te storen).

Gelet op de geschiktheid van de bebouwing rondom de onderzoekslocatie voor vleermuizen, wordt geadviseerd om de werkzaamheden overdag uit te voeren en de in- en uitvliegroutes van potentiële verblijfplaatsen (openingen in de gevels en daken) vrij te houden tijdens de werkzaamheden. Tevens dient, ten aanzien van mogelijk in de omgeving verblijvende of foeragerende vleermuizen, vleermuisvriendelijke verlichting toegepast te worden in de nieuwe situatie en tijdens werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopkomst plaatsvinden. Vleermuisvriendelijke verlichting kan toegepast worden door verlichtingsarmaturen te gebruiken die naar beneden schijnen en daarmee zo min mogelijk strooilicht veroorzaken, of andere vleermuisvriendelijke verlichting (amberkleurig) toe te passen.

Indien de werkzaamheden niet op bovenstaand beschreven manier uitgevoerd kunnen worden, dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en tweekleurige vleermuis).

6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dit betekent dat het verwijderen van het groen, het puin en de stenenstapels op de onderzoekslocatie zorgvuldig en voorzichtig uitgevoerd dient te worden.

6.4 Overige soort(groep)en

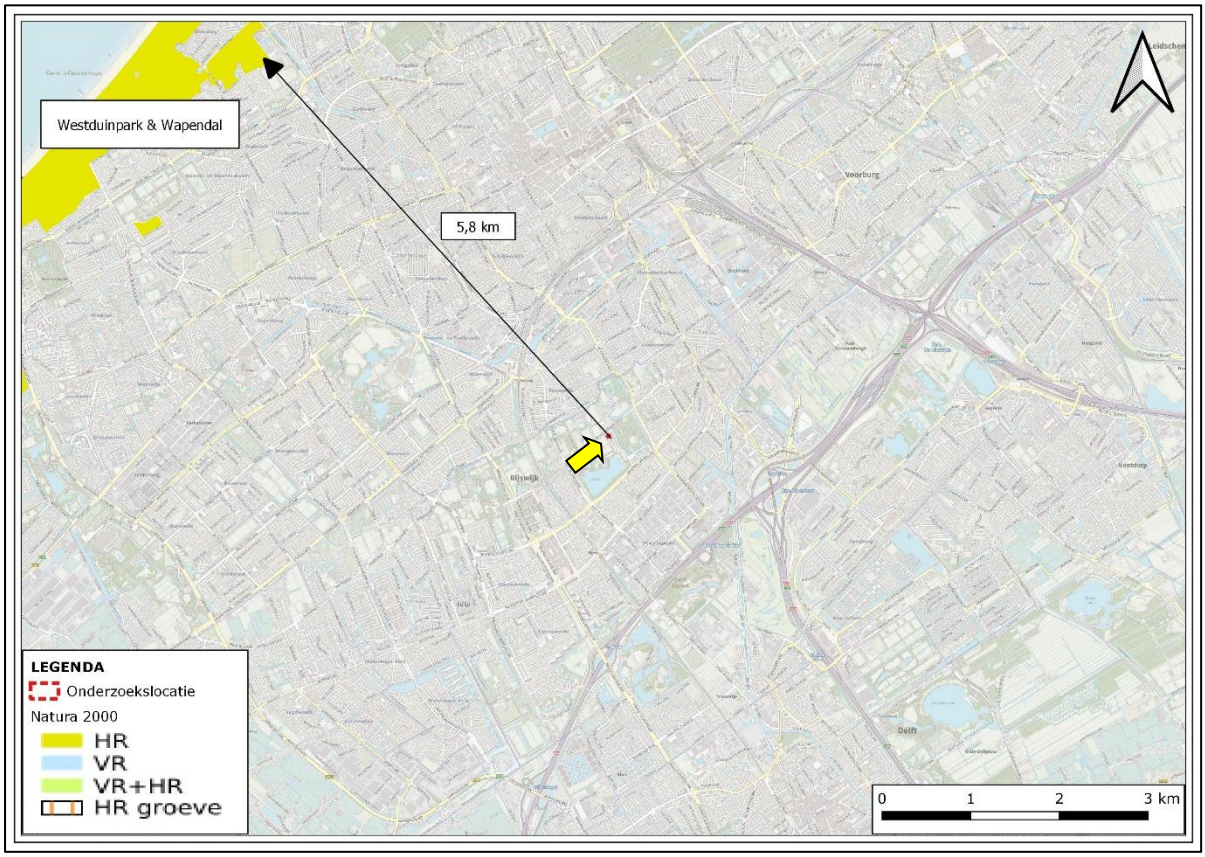
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied, Westduinpark & Wapendal, bevindt zich op circa 5,8 kilometer afstand ten noordwesten van de onderzoekslocatie (zie figuur 20).

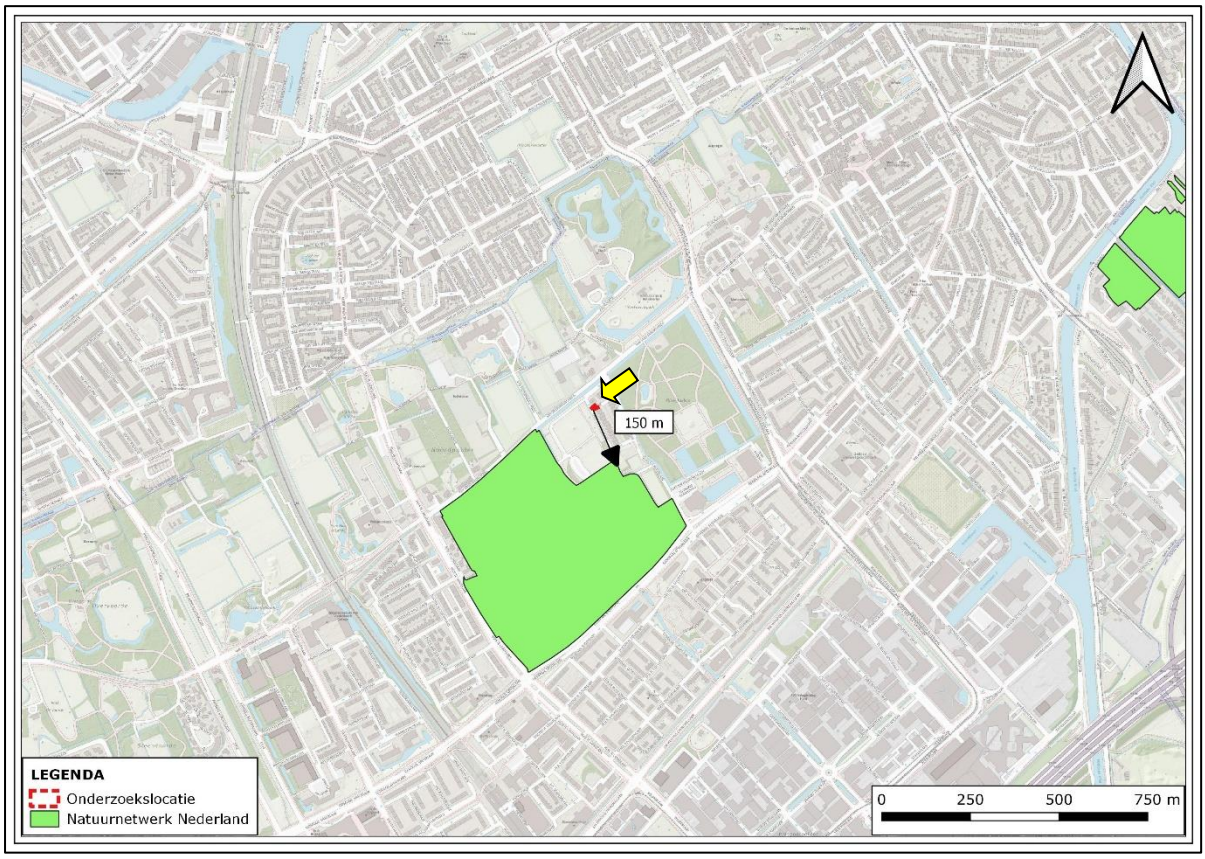

Figuur 20. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn uitgesloten, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstof-depositie zijn vanwege de afstand tot het stikstofgevoelige Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal en de voorgenomen ingrepen op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt daarom noodzakelijk geacht. Een onderzoek stikstofdepositie wordt reeds door Econsultancy uitgevoerd (rapport 18674.002, in voorbereiding).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 150 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie. In figuur 21 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 21. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Gelet op artikel 6.24 van de omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland uit 2019 worden beperkingen opgelegd vanuit het kader van het Natuurnetwerk Nederland wanneer deze gelegen zijn in het Natuurnetwerk Nederland, of deel uitmaken van de strategische reservering van natuur. Beide vereisten zijn niet van toepassing op de onderhavige onderzoekslocatie. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De te vellen bomen op de onderzoekslocatie betreft een houtopstand op erven of in tuinen. Daarnaast is de houtopstand op de onderzoekslocatie gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt om deze redenen geen meldingsplicht en herplantplicht. Mogelijk is wel een gemeentelijke kapvergunning benodigd. Dit dient met de gemeente afgestemd te worden.

De gemeente Rijswijk heeft bepaalde eisen gesteld omtrent groenstructuren. Deze staan beschreven in het Groenbeleidsplan 2010-2020 “BomeNatuuRecreatie”. Effecten op de gemeentelijke groenstructuur zijn afhankelijk van het eventueel wel of niet kappen van bomen. Aangezien uitsluitend op particuliere grond in een tuin enkele bomen worden gekapt, zijn effecten op de gemeentelijke groenstructuur niet aan de orde.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente Rijswijk een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Van Vredenburchweg 93 te Rijswijk. De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. De initiatiefnemer is voornemens de bestaande schuren te slopen en hiervoor in de plaats vier garages met buitenterrein en oprit te realiseren. De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		**Geschikt habitat**	**Ingreep verstorend**	**Nader onderzoek**	**Ontheffings-aanvraag**	**Bijzonderheden / opmerkingen***
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van groen, snoeiafval en de vogelhuisjes buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	binnen invloeds-sfeer	mogelijk	nee	nee	werken buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw of op 3-5 meter afstand van omliggende bebouwing
Vleermuizen	verblijfplaatsen	binnen invloeds-sfeer	mogelijk	nee	nee	werkzaamheden overdag uitvoeren, potentiele in- en uitvliegroutes vrij houden en vleermuisvriendelijke verlichting toepassen
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	vleermuisvriendelijke verlichting toepassen ten aanzien van in de omgeving foerageerende vleermuizen
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		**Gebied aanwezig**	**Ingreep verstorend**	**Nader onderzoek**	**Vergunning-plicht**	
Natura 2000		5,8 km	mogelijk	ja	mogelijk	een onderzoek stikstofdepositie wordt reeds door Econsultancy uitgevoerd (rapport 18674.002, in voorbereiding).
Natuurnetwerk Nederland		150 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusies en aanbevelingen

De bebouwing rondom de onderzoekslocatie is potentieel geschikt als broedlocatie voor **huismussen** en **gierzwaluwen**. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden op een afstand van 3 tot 5 meter van de gevels van de omliggende bebouwing of buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw uit te voeren. Dit laatste betekent dat de werkzaamheden buiten de periode van maart tot en met augustus dienen plaats te vinden. Indien de werkzaamheden niet op een afstand van 3 tot 5 meter van de gevels van de omliggende bebouwing of buiten het broedseizoen plaats kunnen vinden, dienen nader onderzoeken naar broedlocaties van huismussen en gierzwaluwen uitgevoerd te worden.

Voor **algemene broedvogelsoorten** die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien de beplanting en vogelhuisjes buiten het broedseizoen (maart tot september) worden verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Wanneer de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt gesnoeid of verwijderd, wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen om broedgevallen hierin te voorkomen. Eventueel aanwezige nesten mogen worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, dient vooraf aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden.

Gelet op de geschiktheid van de bebouwing rondom de onderzoekslocatie voor **vleermuizen**, wordt geadviseerd om de werkzaamheden overdag uit te voeren en daarbij de in- en uitvliegroutes van de potentiële verblijfplaatsen vrij te houden. Tevens dient, ten aanzien van mogelijk in de omgeving verblijvende of foeragerende vleermuizen, vleermuisvriendelijke verlichting toegepast te worden in de nieuwe situatie en tijdens werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopkomst plaatsvinden. Vleermuisvriendelijke verlichting kan toegepast worden door verlichtingsarmaturen te gebruiken die naar beneden schijnen en daarmee zo min mogelijk strooilicht veroorzaken, of andere vleermuisvriendelijke verlichting (amberkleurig) toe te passen. Indien de werkzaamheden niet op bovenstaand beschreven manier kunnen plaatsvinden, dient een nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen uitgevoerd te worden.

Ten aanzien van nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn externe effecten als gevolg van een toename van stikstof-depositie vanwege de afstand tot het stikstofgevoelige Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal en de voorgenomen ingrepen op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt daarom noodzakelijk geacht. Een **onderzoek stikstofdepositie** wordt reeds door Econsultancy uitgevoerd (rapport 18674.002, in voorbereiding).

Econsultancy
Rotterdam, 16 augustus 2022

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

BIJ12 (2017a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huismus-1.0.pdf.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf.

BIJ12 (2017d). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf.

Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 16 augustus 2022 van https://www.natura2000.nl/gebieden.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal, periode 2017-2022. NDFF. Geraadpleegd op 16 augustus 2022 van https://ndff-ecogrid.nl.

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 16 augustus 2022 van https://stats.sovon.nl/stats/soorten.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 16 augustus 2022 van https://www.verspreidingsatlas.nl/.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol.

Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17.

Provinciale bronnen

Zuid-Holland
Provinciale staten van Zuid-Holland (2019). Verordening (PZH-2019-677696264) houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingsverordening Zuid Holland). Geraadpleegd op 16 augustus 2022 van https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR622914/2.

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht
1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. 2. De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn
1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben. 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen. 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1. Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. 5. Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfijn, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfijn
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercuurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluiter, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergstern, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluiter, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinst waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tjiftjaf, torenvalk, tuinfluiter, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespendief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangstern, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoervlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoervlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, veldparelmoervlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorchis, dreps, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuizeranjer, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam	

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwagen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. 3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitattype als de omstandigheden waarin de soort of het habitattype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitattype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water**.** Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

Bijlage 3 Stikstofonderzoek

ONDERZOEK STIKSTOFDEPOSITIE

VAN VREDENBURCHWEG 93 TE RIJSWIJK

Onderzoek stikstofdepositie
Van Vredenburchweg 93 te Rijswijk

Opdrachtgever	Wissing Ruimtelijke Denkers Middenbaan 108 2991 CT Barendrecht
Rapportnummer	18674.002
Versienummer	D1
Datum	20 april 2022
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 0485 - 581818 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	S.D.F. Slange, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer N. Berends, BSc
Paraaf	

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING 1
1 INLEIDING 2
2 TOETSINGSKADER 3
2.1 Geen significante toename 3
3 UITGANGSPUNTEN 4
3.1 Gebruiksfase 4
3.1.1 Verkeersbewegingen 4
4 BEREKENINGSRESULTATEN EN TOETSING 6

BIJLAGEN:

1. - AERIUS-berekening projecteffect gebruiksfase

SAMENVATTING

Op het perceel naast de Van Vredenburchweg 93 te Rijswijk is men voornemens de huidige bebouwing te slopen en een viertal garageboxen inclusief buitenterrein en oprit te realiseren. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is een onderzoek noodzakelijk naar de stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden.

De bescherming van de Natura 2000-gebieden is geregeld in de Wet natuurbescherming. In zowel de Habitat- als de Vogelrichtlijn zijn de gebieden opgenomen welke als Natura 2000-gebied worden aangemerkt. Ten behoeve van de instandhouding van de natuurgebieden dienen negatieve effecten te worden uitgesloten, waardoor onder andere onderzoek plaats dient te vinden naar de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

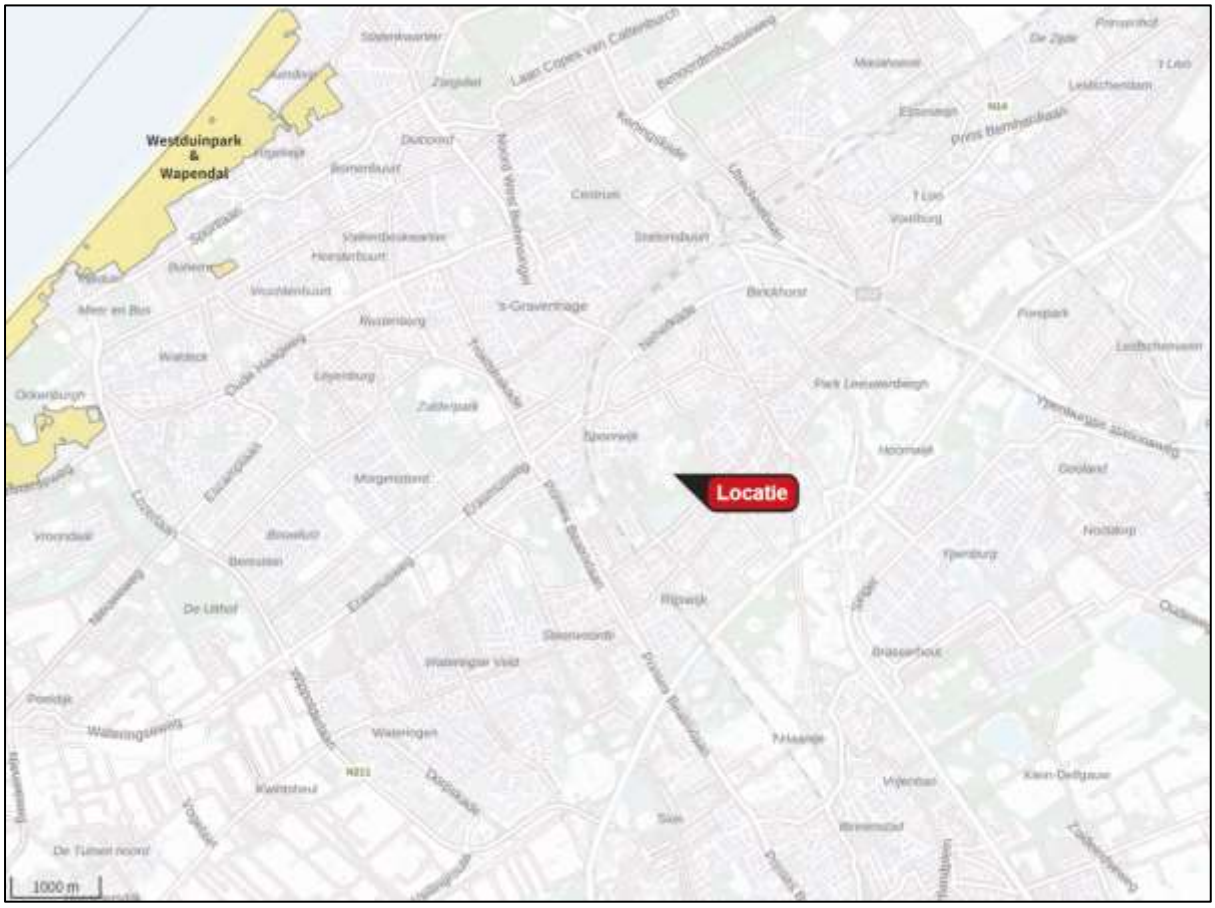
Voor het plan is uitsluitend het projecteffect van de uiteindelijke gebruiksfase inzichtelijk gemaakt. Voor de aanlegfase (sloop en bouwwerkzaamheden) wordt aangesloten bij de in de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) opgenomen partiële vrijstelling, welke per 1 juli 2021 in werking is getreden.

De relevante emissies tijdens de gebruiksfase vinden plaats door de verkeersbewegingen van en naar het plan.

De berekening van het projecteffect van de gebruiksfase met peiljaar 2023 is verricht met behulp van het programma AERIUS Calculator (versie 2021.0.5.). Het projecteffect op de Nederlandse Natura 2000-gebieden is kleiner dan of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar. Bij een dergelijke projecteffect zal het beoogde plan niet voor een significante toename in stikstofdepositie zorgen en kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. Op basis van het onderzoek blijkt dat er geen vergunning benodigd is voor het aspect stikstof.

1 INLEIDING

Op het perceel naast de Van Vredenburchweg 93 te Rijswijk is men voornemens de huidige bebouwing te slopen en een viertal garageboxen inclusief buitenterrein en oprit te realiseren. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is een onderzoek noodzakelijk naar de stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden. In figuur 1.1 is de situering van het plan en de omliggende Natura 2000-gebieden weergegeven.

Figuur 1.1 Situering plan en omliggende Natura 2000-gebieden

Het plan is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Westduinpark & Wapendal' ligt op circa 5,5 kilometer afstand.

2 TOETSINGSKADER

De bescherming van de Natura 2000-gebieden is geregeld in de Wet natuurbescherming. In zowel de Habitat- als de Vogelrichtlijn zijn de gebieden opgenomen welke als Natura 2000-gebied worden aangemerkt. Ten behoeve van de instandhouding van de natuurgebieden dienen negatieve effecten te worden uitgesloten, waardoor onder andere onderzoek plaats dient te vinden naar de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

2.1 Geen significante toename

Het beoogde plan mag in beginsel geen negatieve effecten veroorzaken op de omliggende Natura 2000-gebieden. Met het voorgeschreven programma AERIUS Calculator wordt de depositie van stikstofverbindingen in de vorm van ammoniak (NH_3) en stikstofoxiden (NO_x) op het oppervlak van de omliggende Natura 2000-gebieden inzichtelijk gemaakt. Bij een projecteffect kleiner dan of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar zorgt het beoogde plan niet voor een significante toename in stikstofdepositie en kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

Voor het plan is uitsluitend het projecteffect van de uiteindelijke gebruiksfase inzichtelijk gemaakt. Voor de aanlegfase (sloop en bouwwerkzaamheden) wordt aangesloten bij de in de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) opgenomen partiële vrijstelling, welke per 1 juli 2021 in werking is getreden.

3 UITGANGSPUNTEN

De gebruiksfase van het plan kan negatieve gevolgen hebben voor stikstofgevoelige habitattypen binnen omliggende beschermde natuurgebieden. Het projecteffect van de gebruiksfase dient inzichtelijk te worden gemaakt.

3.1 Gebruiksfase

Met het plan wordt de bouw van een viertal garageboxen mogelijk gemaakt. De nieuwbouw zal niet worden aangesloten op het gasnet. De relevante emissies van stikstofoxiden (NO_x) en ammoniak (NH_3) tijdens de gebruiksfase vinden plaats door de verkeersbewegingen van en naar het plan. Aangezien er geen gegevens zijn voor de verkeersgeneratie van garageboxen, is in overleg met de opdrachtgever besloten om de berekening te baseren op de realisatie van vier rijtjeswoningen. Hiermee zal een worstcase scenario inzichtelijk worden gemaakt. Een garagebox wordt immers enkel gebruikt als opslag en er zullen aanzienlijkminder bewegingen bij komen kijken dan bij een woning. De benodigde gegevens voor de gebruiksfase zijn bepaald op basis van het CROW en aangevuld op basis van de in AERIUS Calculator opgenomen kentallen. Voor de berekening van de gebruiksfase is uitgegaan van het rekenjaar 2023.

3.1.1 Verkeersbewegingen

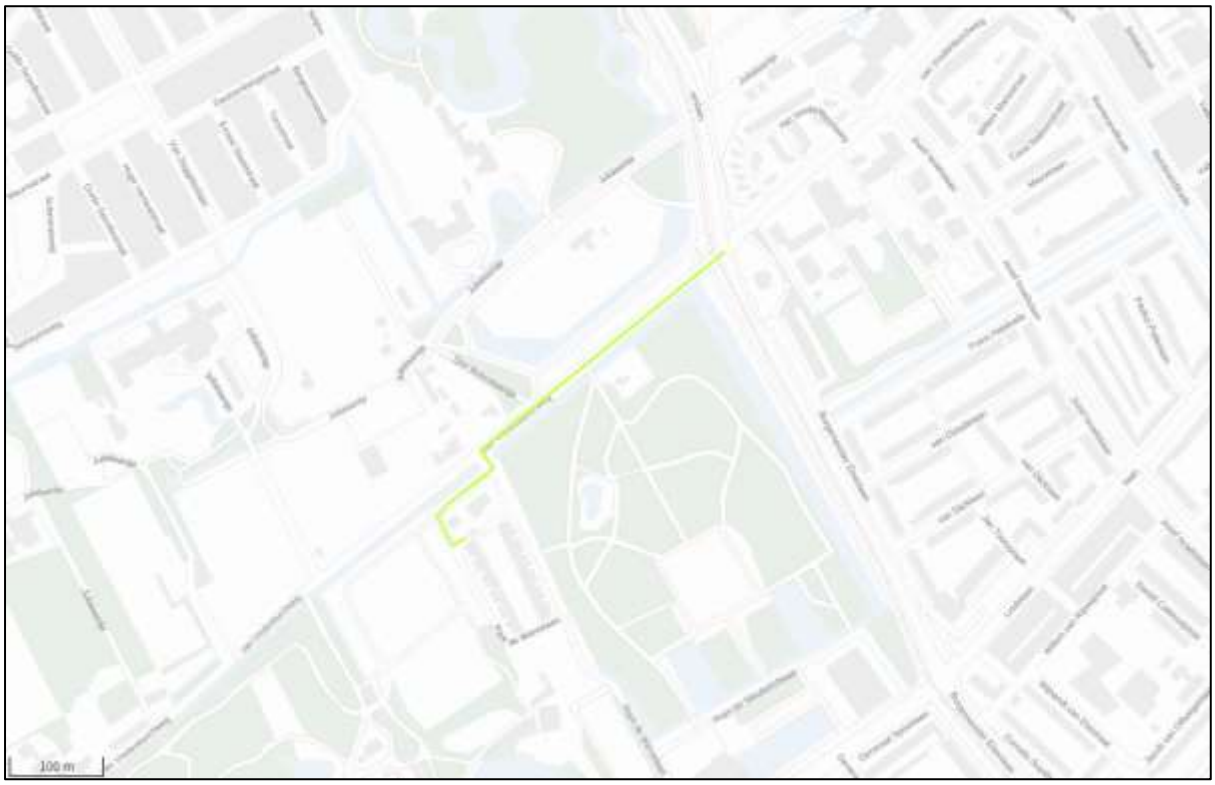
De verkeersgeneratie is berekend aan de hand van de CROW-publicatie 381 Toekomstbestendig parkeren en verkeersgeneratie. De gemeente Rijswijk is conform de demografisch kencijfers van het CBS, aan te merken als een zeer sterk stedelijke gemeente. De locatie van het plan is gelegen in de stedelijke zone ‘rest bebouwde kom’. Vier rijtjeswoningen genereren maximaal 32,4 verkeersbewegingen per weekdag.

In het onderhavig onderzoek is een volledige ontsluiting in oostelijke richting tot aan de Burgemeester Elsenlaan gehanteerd. Een criterium voor wanneer verkeer in het heersende verkeersbeeld is opgenomen wordt gegeven in de instructie[1], namelijk: ‘op het moment dat het aan- en afvoerende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt. Hierbij weegt ook mee hoe de verhouding is tussen de hoeveelheid verkeer dat door de voorgenomen ontwikkeling wordt aangetrokken en het reeds op de weg aanwezige verkeer.’

De etmaalintensiteit op de Burgemeester Elsenlaan is met circa 12.000 voertuigen per etmaal[2], vele malen hoger dan de maximale verkeersgeneratie tijdens de gebruiksfase. Het verkeer zal derhalve ter hoogte van de Burgemeester Elsenlaan volledig zijn opgenomen in het heersende verkeersbeeld.

In figuur 3.1 is de emissiebron voor het verkeer (groene lijn) globaal weergegeven.

1 Expertiseteam Stikstof en Natura 2000, Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2021, versie 2021 1, januari 2022.
2 NSL monitoringskaart 2022, peiljaar 2020, verkregen van https://www.nsl-monitoring.nl/viewer/.

Figuur 3.1 Emissiebron gebruiksfase

4 BEREKENINGSRESULTATEN EN TOETSING

De berekening van het projecteffect van de gebruiksfase met peiljaar 2023 is verricht met behulp van het programma AERIUS Calculator (versie 2021.0.5.). Onderstaand is het screenshot van het berekeningsresultaat weergegeven.

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol/ha/jr)
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Het projecteffect op de Nederlandse Natura 2000-gebieden is kleiner dan of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar. Bij een dergelijke projecteffect zal het beoogde plan niet voor een significante toename in stikstofdepositie zorgen en kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. Op basis van het onderzoek blijkt dat er geen vergunning benodigd is voor het aspect stikstof.

Bijlage 1. Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	Econsultancy
Inrichtingslocatie	Van Vredenburchweg 93, 2283 TC Rijswijk

Activiteit

Omschrijving	18674.001
Toelichting	Gebruiksfase

Berekening

AERIUS kenmerk	Ru4mkWBcdFx7
Datum berekening	20 april 2022, 09:15
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH3	Emissie NOx
Gebruiksfase - Beoogd	2023	0,1 kg/j	1,4 kg/j

Resultaten

	Hoogste depositie	Hexagon	Gebied
Gebruiksfase - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	0,00 ha		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	0,00 ha		
Grootste toename van depositie	0,00 mol/ha/j		
Grootste afname van depositie	0,00 mol/ha/j		

Gebruiksfase (Beoogd), rekenjaar 2023

Emissiebronnen	Emissie NH3	Emissie NOx
Verkeersnetwerk	0,1 kg/j	1,4 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

Habitatrichtlijn
Vogelrichtlijn
Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
Niet bepaald
Grootste afname van depositie
Grootste toename van depositie
Hoogste totale depositie

De bronnen op de kaart horen bij de Beoogde situatie.

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Gebruiksfase" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol/ha/jr)
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie	2021.0.5_20220328_855771c674
Database versie	2021.0.5_855771c674

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

Bijlage 4 Ontwerp verklaring van geen bedenkingen

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 21 juni 2022
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders
d.d. 17 mei 2022, nr. 22-009

BESLUIT:

1. een ontwerp-verklaring van geen bedenkingen (ontwerp-vvgb) af te geven inzake de door burgemeester en wethouders voorgenomen afgifte van een omgevingsvergunning ten behoeve van de realisatie van vier garages aan de Van Vredenburchweg 93
2. dat, in het geval er geen zienswijzen worden ingediend, de ontwerp-vvgb geacht wordt definitief te zijn.

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn openbare vergadering van 21 juni 2022

De gemeenteraad,

de griffier,

J.A. Massaar, bpa

de voorzitter,

mr.drs. G.A.A. Verkerk

Bijlage 5 Nota van Zienswijzen

Rijswijk

Nota van Zienswijzen
Ruimtelijke Onderbouwing “Garages van Vredenburchweg 93”

Ontwerp d.d. 29 september 2022

29 september 2022

1. INLEIDING

In deze Nota van Zienswijzen worden de ingekomen zienswijzen in het kader van de uitgebreide Wabo-procedure voor de Garages van Vredenburchweg 93 weergegeven en voorzien van een beantwoording. Voordat inhoudelijk op de zienswijzen wordt ingegaan wordt eerst kort het verloop van de gevolgde procedure omtrent de ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen (ovvgb) weergegeven (paragraaf 2). Ook wordt ingegaan op de vraag of de ingekomen zienswijzen binnen de termijn van ter inzagelegging zijn ontvangen en in behandeling kunnen worden genomen. Daarna wordt ingegaan op de binnengekomen zienswijzen (paragraaf 3). Vervolgens zal inhoudelijk op de zienswijzen worden ingegaan. Indien daartoe aanleiding is zal per zienswijze in de conclusie worden aangegeven of de zienswijze aanleiding geeft de ontwerp omgevingsvergunning aan te passen (paragraaf 4).

2. GEVOLGDE PROCEDURE ONTWERP OMGEVINGSVERGUNNING

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) juncto afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) heeft de ontwerp omgevingsvergunning Garages van Vredenburchweg 93 en de ovvgb, tezamen met de daarbij behorende bijlagen, ter inzage gelegen in de periode van vrijdag 1 juli 2022 tot en met donderdag 11 augustus 2022. Een analoge versie van het plan heeft gelegen bij de Publieksbalie van het Stadhuis aan het Bogaardplein, een pdf-versie van het plan was te vinden op de gemeentelijke website www.rijswijk.nl en de digitale GML-versie van het plan stond op www.ruimtelijkeplannen.nl. De ter inzagelegging is aangekondigd door middel van een publicatie in Rijswijk Regelrecht, op de website en in het Gemeenteblad. Gedurende de periode van ter inzagelegging kon een ieder zienswijzen indienen ten aanzien van de ontwerp omgevingsvergunning en de ovvgb.

3. OVERZICHT ONTVANGEN ZIENSWIJZEN EN ONTVANKELIJKHEID

In totaal zijn 2 zienswijzen in het kader van de ontwerp omgevingsvergunning ontvangen. De zienswijzen zijn ingediend door een omwonende en het Hoogheemraadschap van Delfland.

Alle zienswijzen zijn ontvangen binnen de termijn van ter inzagelegging en zijn derhalve ontvankelijk.

4. BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN

1	Zienswijze	Beantwoording	Conclusie
1.1	**Vorige aanvraag**		
	De vorige eigenaar van het perceel Van Vredenburchweg 93 heeft eerder een aanvraag ingediend tot uitbreiding van de bebouwing en kap van vijf bomen. Deze aanvraag is toentertijd afgewezen door de gemeente Rijswijk. De gemeente Rijswijk heeft in de hoorzitting omtrent deze toenmalige aanvraag, aangegeven niet mee te willen werken aan de uitbreiding van de bebouwing. Na deze procedure heeft de vorige eigenaar het perceel verkocht aan de huidige eigenaar (initiatiefnemer van dit plan). De gemeente Rijswijk heeft destijds in de aanvraag van de vorige eigenaar wel aangegeven dat vervanging van de huidige opstallen/opslagruimte was toegestaan. De indiener heeft dan ook geen bezwaar tegen de vervanging van de huidige opslagruimte aan de zijde van de Park de Wervelaan. Dit ondanks het feit dat de huidige opslagruimte en overkapte aanbouw naar inziens van de indiener niet in het vigerende bestemmingsplan zijn toegestaan. Echter nu blijkt dat de initiatiefnemer de bedoeling heeft om naast de twee garages, op de plek van de huidige opslagruimte aan de zijde van de Park de Wervelaan, nog 2 extra garages en een berging aan de achterzijde aan te willen bouwen. Volgens indiener wordt dit 1 groot garagecomplex. In dat kader verbaast het indiener dat een eerder plan wordt afgewezen vanwege de omvang en een huidig ingediend plan door de aanvrager van gelijke grootte nu wel wordt toegestaan. Op deze manier wordt volgens de indiener vrijwel het gehele perceel volgebouwd en 1 extra groot bouwvlak gecreëerd. Dit past niet in de wijk en in de landgoederenzone aldus de indiener.	Om een goed beeld te krijgen van de huidige situatie is deze bezocht en is er een overleg geweest met de aanvrager na het indienen van het principeverzoek. Het klopt dat de gemeente in de aanvraag van de vorige eigenaar heeft aangegeven dat vervanging van de huidige opstallen/opslagruimte was toegestaan. In de het verslag van de hoorzitting (in de bezwaarprocedure van de bomenkap van het vorige plan) is het volgende aangegeven: "*Er bestaat nu alleen bereidheid om mee te werken aan de vervanging van de huidige op het perceel aanwezige opstallen, niet voor uitbreiding daarvan.*" De gemeente heeft beleidsvrijheid om hier bij een herziene aanvraag met goede redenen van af te wijken. Dat is gebeurd vanwege onderstaande redenen en heeft geleid tot een verbetering van het plan, omdat er geen sprake is van bedrijfsmatige activiteiten. Door toe te staan dat de nieuwe opstal groter is dan de huidige opstal, kan het eventuele sleutelen aan een oldtimer binnen in de opstal plaatsvinden. Ook kunnen alle materialen en andere zaken in de opstal worden opgeslagen. Hierdoor ontstaat een schoon, heel en veilig buitenterrein met zo min mogelijk overlast voor de buurt. De nieuwe opstal sluit aan bij de architectuur van het naastgelegen trafo huis en woningen. Door de opstal in dezelfde hoek te plaatsen als het trafohuis ontstaat er meer ruimte voor zicht vanaf de uitgang van het achterpad en de inrit van de buren.	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.
1.2	**Nieuwe bebouwingsmogelijkheden**		
	Het in het voorgestelde bouwplan vergrote bouwvlak schept volgens de indiener een precedent voor toekomstige ander soortige bouw zoals bijvoorbeeld	Het perceel aan de Van Vredenburchweg 93 heeft geen bouwvlak. Met deze aanvraag omgevingsvergunning wordt het bestemmingsplan niet aangepast, maar wordt er afgeweken. Dit betekent dat er geen (nieuw)	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot

RE = Regels
VB = Geometrische plaatsbepaling / Verbeelding

	een loods of woning of andere grotere bouw. Immers, zoals eerder gemeld, wordt het bouwvlak minimaal twee keer zo groot in oppervlakte. In de bestaande huidige situatie is het bouwvlak van de opslagruimte te klein om andersoortige bouw te realiseren. In het vigerende bestemmingsplan is maar de vraag of bij een toekomstige aanvraag met een vergroot bouwvlak tot succes kan leiden.	bouwvlak komt. Graag verwijzen wij u naar paragraaf 1.8 van deze zienswijze voor een uitgebreidere toelichting	wijzigingen.
1.3	**Groene karakter**		
	Voor de indiener weegt het zwaar mee dat het groene karakter van de wijk op deze manier teniet wordt gedaan. Het perceel 7301 tussen Park de Wervelaan - en de woningen aan de Van Vredenburchweg wordt nu volledig bebouwd en groen moet wijken voor stenen. Hoe strookt dat met de huidige klimaatsituatie en de ambitie van de gemeente Rijswijk om verstening tegen te gaan? Kortheidshalve verwijst indiener ook naar punt 4 van deze zienswijze.	Het klopt dat vanwege het plan een aantal fruitbomen en struiken moeten verdwijnen. Dit wordt gecompenseerd door een groen of bruin sedumdak en het plaatsen van nieuwe struiken en bomen op het terrein waar mogelijk is.	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.
1.4	**Uitzicht**		
	Indiener woont al 15 jaar naar tevredenheid en heeft destijds bewust gekozen voor deze omgeving vanwege het groene uitzicht aan alle kanten. Volgens indiener verandert zijn uitzicht op bomen straks naar platte garageboxen. De huidige opstal aan de Park de Wervelaan stond er al en de rest van het perceel was en is ook groen volgens indiener. Door de realisatie van een garagecomplex wordt nu alles wat groen is grijs. Ook het privacy aspect gaat meetellen volgens de indiener. Indiener gaat door de kap van de bomen en struiken nu inkijk krijgen van de buren van de Van Vredenburchweg en vice versa.	De indiener zal in de toekomstige situatie met realisatie van dit bouwplan uitkijken op een verzorgd terrein en groen dak. In de bestaande situatie is het geen verzorgd terrein. De huidige opstallen zijn in een bouwkundig zeer slechte staat. De gevel bestaat uit beton en het dak uit golfplaat, wat mogelijk asbest bevat. De opstal steekt enorm af tegen de naast gelegen nieuwbouwwoningen. Het is een doorn in het oog van de wijk. Daarnaast staat er verwilderd groen (fruitbomen en diverse struiken) en staat er overal rommel in de vorm van oude autobanden, blikken verf (chemisch afval), andere auto-onderdelen etc. Het kan inderdaad zo zijn dat er meer zicht ontstaat op het dakterras bij de buren van de Park de Wervelaan, maar de afstanden tussen het beoogde plangebied en de indiener zijn voldoende om privacy te behouden. Bovendien wordt de afstand tussen de indiener en het plangebied niet kleiner met de nieuwe ontwikkeling. Deze blijft hetzelfde. Daarnaast staat het de indiener vrij om (lei) bomen of andere beplanting op het eigen kavel toe te voegen. Toch kan geen garantie worden verleend op een groen uitzicht. Wanneer een bewoner besluit het groen in zijn tuin te vervangen door stenen o.i.d., dan betekent dit ook dat het ‘groene uitzicht’ van de buren minder wordt. De bestemming van dit perceel (‘Wonen’) geeft aan dat groen geen verplichting is zoals bijvoorbeeld bij een park vaak het wel het geval is. Men is dus vrij om hier iets anders mee te doen, zolang dit past bij de woonbestemming en deze overwegend aanwezig	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.

		blijft. Het groene dak van de bebouwing van het plan zorgt er juist wel voor dat dit uitzicht minder ‘grijs’ wordt.	
1.5	**Uitrit en verkeersveiligheid**		
	De initiatiefnemer wil een extra uitrit creëren aan de Park de Wervelaan. Dit terwijl er al een ontsluiting is aan de zijde van de Van Vredenburchweg. De nieuwe uitrit levert een gevaarlijke situatie op volgens de indiener. De Park de Wervelaan is een eenrichtingsverkeer weg. Vanaf de Van Vredenburchweg is de Park de Wervelaan toegankelijk middels een scherpe onoverzichtelijke bocht naar links. Voertuigen rijden vervolgens de Park de Wervelaan in, passeren op snelheid een stroomhuisje, en worden dan direct geconfronteerd met een in-uitrit van twee garages. Het stroomhuisje staat overigens schuin gericht op de weg waardoor het zicht op de in-uitrit van de twee nieuw te bouwen garages wordt belemmerd aldus de indiener. Daarbij constateert de indiener dat het verkeer (eveneens bewoners van de Park de Wervelaan) regelmatig tegen het verkeer inrijdt. Twee jaar geleden is daarom het verzoek aan de gemeente Rijswijk gedaan om bij de uitgang van de steeg aan de zijde van de Park de Wervelaan (naast de te bouwen garages) een paaltje te plaatsen. De gemeente heeft vervolgens een paaltje geplaatst. Dit omdat vanuit de steeg regelmatig voetgangers en (brom)fietsers zo de weg op lopen/rijden. De indiener vraagt zich af waarom de gemeente Rijswijk dan nu wel instemt met de aanleg	De Park de Wervelaan is een erftoegangsweg met een maximale snelheid van 30 km/uur. Zoals de naam al aangeeft betreft het een weg waar zich veel in– en uitritten aan bevinden met een lage verkeersintensiteit. Ook is de weg aangelegd volgens de landelijke principes van een erftoegangsweg; breedte, verkeersdrempels, elementenverharding, etc. De huidige verkeersintensiteit in de straat is laag. In de garages aan de kant van de Park de Wervelaan kunnen slechts twee voertuigen worden gestald. Dit betekent dat de verkeersintensiteit aan deze kant minimaal toeneemt. Het gaat om het hobbymatig stallen van oldtimers. Het is hiermee dus ook niet de bedoeling dat deze elke ochtend wegrijden. Uiteraard zullen de voertuigen er enige tijd in- en uit moeten. Toch is dit minimaal aangezien het om het stallen gaat en niet om bedrijfsmatig gebruik. In het huidige plan zijn vier garages rug aan rug gesitueerd. Hierdoor worden twee garages aan de kant van de Van Vredenburchweg en twee garages aan de Park van de Wervelaan ontsloten. Dit betekent dat er een extra uitrit aan de Park van de Wervelaan gemaakt moet worden. Er is geen aanleiding om te verwachten dat door deze extra uitrit een verkeersonveilige situatie ontstaat vanwege de situatie: - het stallen van twee (oldtimer)voertuigen; - het hobbymatig en niet bedrijfsmatig gebruik van de garages; - een korte opstelstrook voor de uitrit; - een aanwezige verkeersdrempel vlak voor de uitrit; - en gelegen aan een erftoegangsweg. Immers de verkeersintensiteit neemt minimaal toe en een	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.

	van een in-uitrit aan die zijde? De onoverzichtelijkheid is immers niet gewijzigd en de snelheid en gedrag van de verkeersdeelnemers ook niet. Daarnaast is in het bouwplan niet duidelijk hoe de in-uitrit gesitueerd zal worden. In de aanvraag staat gemeld dat het bouwwerk verder naar achteren van de Park de Wervelaan zal worden gebouwd. Terwijl op de foto's in de Ruimtelijke Onderbouwing blijkt dat de bebouwing van de garages direct op de erfgrenslijn met de Park de Wervelaan worden gesitueerd zodat er van een oprit/uitrit nauwelijks geen sprake meer is. Kortom een onduidelijke omschrijving van deze situatie. Overigens blijft in beide gevallen de gevaarlijke verkeerstechnische situatie gehandhaafd.	erftoegangsweg is juist bedoeld om in-/uitritten te ontsluiten. Daarnaast ontstaat er, juist door de 'scheve' positionering, meer ruimte bij de in-/uitrit van het achterpad. Hierdoor ontstaat er meer zicht op de erftoegangsweg en eventuele aankomend verkeer, voor de fietsers en voetgangers die het achterpad uitrijden. Tot slot zijn de foto's in de ruimtelijke onderbouwing impressies van de nieuwe situatie. Deze zijn bedoeld om een beeld te vormen. In de nieuwe situatie komen de garages niet meer naar voren t.o.v. de huidige situatie. Het zicht van bijv. fietsers uit de steeg wordt door deze uitrit dus niet minder. Op grond van voorgaande wordt door de gemeente geconcludeerd dat de verkeerssituatie aldaar niet verslechtert met dit bouwplan. De indiener heeft geen onderzoek overlegd om het tegendeel te bewijzen.	
1.6	**Tegenstrijdig met gemeentelijk beleid Landgoederenzone en milieu**		
	Het plan bevindt zich in de Landgoederenzone. In de laatste visie van de gemeente (coalitieakkoord Gezonde groei; "Rijswijkse koers 2022-2026") staat duidelijk dat de ambitie van de gemeente Rijswijk is om verstening tegen te gaan o.a. vanwege hittebestrijding. Dit bouwplan is hier volstrekt tegenstrijdig mee volgens de indiener(zie thema Stadsontwikkeling, paragraaf groenbeleid en thema Openbare ruimte en leefbaarheid, paragraaf groen). In de ruimtelijke onderbouwing (H2, Planbeschrijving, paragraaf 2.1) wordt op een bijgevoegde afbeelding aangegeven waar de te verwijderende begroeiing zich bevindt, de te kappen bomen langs de steeg (punt 3 op de afbeelding). Dit is onduidelijk omdat de initiatiefnemer voornemens ook nog andere bomen wenst te kappen op het perceel rondom het houten tuinhuisje om de weg vrij te maken voor de aanbouw van de 2 extra garages en berging. In de aanvraag wordt namelijk melding gemaakt van 4 te kappen bomen terwijl er 5 diameters zijn doorgegeven. Indiener begrijpt dat het voornemen is dat maar 1 boom blijft staan, een perenboom naast de bestaande stenen garage op kadastraal nummer 7302. De overige bomen en struiken zullen worden gekapt. Dit doet geen recht aan het groene karakter van de wijk, en de landgoederenbestemming omdat al	In de beantwoording van paragraaf 1.4 in deze zienswijze is aangegeven dat er geen garantie kan worden gegeven op groen gezien de bestemming 'wonen'. Aangezien een bewoner kan besluiten het groen in zijn tuin te vervangen door stenen o.i.d., dan betekent dit ook dat het 'groene' uitstraling van de wijk minder wordt. De ontwikkeling vindt plaats in een geconcentreerd woongebied van de Landgoederenzone. Hierdoor is het niet misplaatst om juist hier bebouwing toe te voegen in plaats van elders in de Landgoederenzone. De waterparagraaf (paragraaf 4.3 van de ruimtelijke onderbouwing) is uitgebreid met de Watersleutel van het hoogheemraadschap Delfland. Uit de watersleutel komt naar voren dat er een geringe wateropgave is. Middels een sedumdak wordt deze wateropgave ruimschoots gerealiseerd. Zoals ook in de beantwoording van paragraaf 1.4 is aangegeven dat vanwege het plan een aantal fruitbomen en struiken moeten verdwijnen. In de aanvraag zijn vijf diameters opgenomen. Dit betekent dat er vijf bomen worden gekapt. In het plangebied bevinden zich zes bomen. Eén boom blijft staan. Dit is de boom van de buren van het plangebied (de takken hangen op het erf van het plangebied). Verder wordt het groen o.a. gecompenseerd door een groen sedumdak. Een aantal van deze struiken zijn verwilderd en verwaarloosd. De huidige situatie doet geen recht aan de omgeving.	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.

	het groen nu plaats moet maken voor garages waarin volgens indiener ook nog eens vervuilende auto's worden gestald.	Met het huidige initiatief wordt dit een verbetering ten opzichte van de huidige situatie toen de garages werden gebruikt als opslagplaats van een aannemersbedrijf.	
1.7	**Overlast**		
	Indiener verwacht (en hebben nu al in de huidige situatie) overlast door het gebruik en de verhuur van deze garageboxen in de nabije toekomst. De aanvrager geeft aan dat er auto's, bij voorkeur oldtimers, zullen worden gestald. Momenteel worden in de huidige opslagruimte op het perceel al oldtimers geparkeerd. Dit geeft nu al overlast volgens de indiener door middel van ronkend motorgeluid en dieseldampen. Zeker gezien het feit dat er overwegend een zuidwestenwind waait waardoor geluid en dieseldampen nabij de indieners woning terecht komt. De indiener merkt op dat de huidige opslagruimte in de afgelopen 15 jaar nooit als garage in gebruik geweest. De initiatiefnemer geeft in hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten van zijn Ruimtelijke onderbouwing aan dat er geen milieuhinderlijke functie wordt opgericht met de opmerking dat de ontwikkeling van het garageblok geen belemmering voor omliggende gevoelige functies, waaronder wonen, oplevert. Ook noemt de aanvrager in paragraaf 4.2 dat er geen gevolgen voor de luchtkwaliteit, geluid en externe veiligheid zal ontstaan gezien de beperkte verkeersbewegingen. Indiener kan verzekeren dat de luchtkwaliteit nu al is aangetast. Naast de overlast van de genoemde verkeersbewegingen kan tevens niet worden uitgesloten dat er geklust gaat worden aan de auto's/oldtimers. Dit met alle milieuaspecten/gevolgen zoals hierboven beschreven. Kortom aanvrager kan aangeven dat er geen milieuhinderlijke functie wordt opgericht maar aanvrager woont niet direct aan het geplande garageblok en heeft daar dan ook geen last van.	De berging mag alleen gebruikt worden als een berging behorende bij een woning. Hierbij is het gebruik ten behoeve van de berging van een oldtimer toegestaan. Uiteraard mag de oldtimer worden onderhouden voor privégebruik. Mocht de eigenaar dit zelf doen, dan gebeurt dit grotendeels binnen de garage. Dit is ook passend binnen een regulier gebruik bij woningen. Zoals eerder vermeld is dit de reden dat een grotere omvang van het plan is toegestaan zodat eventuele 'kluswerk' niet op het buitenterrein gebeurt. In de vergunning staat duidelijk aangegeven dat bedrijfsmatige activiteiten niet zijn toegestaan. De eigenaar moet zich hieraan houden. Tot slot kunnen wij niet bevestigen dat de huidige luchtkwaliteit is aangetast zonder onderzoek (of aanleiding voor onderzoek). Er zijn juist geen milieueffecten omdat zoals eerder genoemd het gebruik passend en ondergeschikt is aan de functie 'wonen'. Er is geen onderzoek overlegd om het tegendeel te bewijzen.	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.
1.8	**6 garages en 1 berging**		

	Het is belangrijk om te melden dat in de bestaande situatie al twee garages op het terrein zijn gesitueerd. De bestaande garages staan op perceel 7302 en vormen na de realisatie van de 4 garages en berging op 7301 tezamen een garagecomplex van 6 garages en 1 berging. Op 7301 is overigens, blijkens het vigerende bestemmingsplan, bebouwing überhaupt niet toegestaan. In dat kader moet opgemerkt worden dat alle bewoners in de wijk (inclusief de aanvrager) beschikken over een eigen garage en/of berging en een oprit waarop twee auto's kunnen worden geparkeerd. Daarnaast is er voldoende parkeergelegenheid voor de deur en verder in de buurt om extra auto's te parkeren.	Er staan inderdaad al twee garages achterop het perceel met nummers 91 en 93 (Van Vredenburchweg). Er zijn alleen hoofdgebouwen toegestaan binnen een bouwvlak en dat mag hier niet omdat er geen bouwvlak is. Wel mogen aan- en uitbouwen en bijgebouwen worden gerealiseerd buiten het bouwvlak. Met het huidige plan is dit niet mogelijk omdat dit perceel niet bij een woning (hoofdgebouw) hoort. Om deze reden wordt er afgeweken en een uitgebreide procedure gevolgd. De andere twee garages (op het perceel naast het plangebied) maken overigens geen onderdeel uit van het bouwplan en worden buiten beschouwing gelaten.	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.
1.9	**Verzoek sloop-en bouwactiviteiten**		
	Indiener wil aandacht vragen voor het volgende. De gemeente Rijswijk heeft aan de ontwerp-omgevingsvergunning een annex gevoegd waarin onder andere voorwaarden zijn beschreven voor de bouwactiviteiten. Daarbij is zoals opgenomen in het Burgerlijk wetboek, het burenrecht genoemd. Daar haakt de indiener graag op in. Sloop- en bouwactiviteiten gaan overlast met zich meebrengen. De indiener bevindt zich vlakbij het plangebied. Sloopafval zal via een container moeten worden verwijderd. Indiener vraagt de gemeente Rijswijk te bepalen dat de aanvrager containers etc. plaatst op zijn eigen perceel en niet op de openbare weg. Immers, het perceel is te ontsluiten via de inrit van de Van Vredenburchweg. Het verwijderen van het asbest dak van het bestaande opstal dient door een gespecialiseerd bedrijf te worden verwijderd.	Het streven is om de sloop-en bouwactiviteiten in goede handen te leiden. De voorwaarden die hieraan worden gegeven worden in een later stadium besproken met de aanvrager. De wensen van de indiener zullen hierin worden meegenomen. Dit maakt onderdeel uit van het nu ingediende plan.	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.
1.10	**Ecologie**		
	De aanvrager meldt in de Ruimtelijke onderbouwing dat er genoeg gelegenheden zijn voor vleermuizen en vogels om zich in de nabijheid van het nieuw te bouwen garagecomplex te nestelen. Hiertoe heeft de initiatiefnemer met verschillende foto’s van huizen naast het toekomstige garagecomplex willen aantonen dat dit mogelijk is. Ook is een foto genomen van de zijkant van deze huizen. T.a.v. dit pand is de informatie niet correct aangezien de dakgoot	De gevels en bebouwing van betreffende woningen bevatten een aantal open stootvoegen. Deze openingen kunnen leiden tot ruimtes die gebruikt kunnen worden als verblijfplaatsen van vleermuizen. Indien het onderstaande alleen de bebouwing van de Park de Wervelaan betreft, zijn er in de directe omgeving van het plangebied nog steeds voldoende mogelijkheden voor gierzwaluwen en huismussen om te nestelen. Hetzelfde geldt overigens ook voor vleermuizen wat betreft verblijfplaatsen. De informatie zoals deze nu in het rapport staat is hiermee juist. Volledigheidshalve is het rapport	De zienswijze is ongegrond. Volledigheidshalve is de rapportage wel gewijzigd.

	hermetisch is afgesloten. Hier kunnen dus geen vogels of andere soorten in nestelen. Het onderzoek, de quickscan is niet juist geverifieerd en is door middel van een zichtscan van afstand gemaakt. Indiener heeft overigens eerder in de voornoemde hoorzitting met de gemeente Rijswijk, d.d. 29 september 2020, gesproken over het onderwerp vleermuizen. Toentertijd is geconstateerd dat er wel degelijk vleermuizen op en rond het perceel van de initiatiefnemer zijn.	hierop aangepast en wordt deze toegevoegd aan de ruimtelijke onderbouwing.	
1.11	**Beelden/foto's zonder toestemming**		
	Verder merkte indiener op dat er in de Ruimtelijke onderbouwing (H2) dronefoto's van omliggende huizen/tuinen is geplaatst. Dit zonder toestemming, zowel voor het maken van de beelden als het plaatsen van de foto.	De beelden die gebruikt zijn, zijn rechtenvrij. Het is namelijk toegestaan om foto's te nemen vanaf de openbare weg. Er is hier gebruikt gemaakt van een dienst genaamd Cyclomedia. In de volgende link staat de uitleg van Cylcomedia en het privacybeleid: https://www.cyclomedia.com/nl/cyclomedia-en-privacy#:~:text=Cyclomedia%20maakt%20Cyclorama's%20(360%20graden,nemen%20vanaf%20de%20openbare%20weg Indien de indiener dit wenst, kunnen de foto's nog worden verwijderd.	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.
1.12	**Precedentwerking**		
	Indiener vindt dat het plan niet past in de wijk en in de landgoederenzone. Het in het voorgestelde bouwplan vergrote bouwvlak schept tevens een precedent voor toekomstige ander soortige bouw zoals bijvoorbeeld een loods of woning of andere grotere bouw. Immers, zoals eerder gemeld, wordt het bouwvlak minimaal twee keer zo groot in oppervlakte. Voor indiener weegt het zwaar mee dat het groene karakter van de wijk op deze manier teniet wordt gedaan. Het perceel 7301 tussen Park de Wervelaan 1 en de woningen aan de Van Vredenburchweg wordt nu volledig bebouwd en groen moet wijken voor stenen. Hoe strookt dat met de huidige klimaatsituatie en de ambitie van de gemeente Rijswijk om verstening tegen te gaan? Kortheidshalve verwijzen de indiener de gemeente ook naar punt 4 van deze zienswijze. In de bestaande huidige situatie is het bouwvlak van de opslagruimte te klein om andersoortige bouw te realiseren. In het vigerende bestemmingsplan wonen en groen is maar de vraag bij een toekomstige	In het bestemmingsplan is bepaald wat er op dit perceel is toegestaan. Het perceel heeft de enkelbestemming Wonen en de dubbelbestemming Archeologie. Hoofdgebouwen mogen alleen binnen het bouwvlak worden gebouwd, aan- en bijgebouwen ook daarbuiten. Voor het bouwen van een uitbreiding van hoofdgebouwen buiten het bouwvlak kan het college een ontheffing (lees: omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan) verlenen. Het perceel aan de Van Vredenburchweg 93 heeft geen bouwvlak. Met deze aanvraag omgevingsvergunning wordt het bestemmingsplan niet aangepast, maar wordt er afgeweken. Dit betekent dat er geen (nieuw) bouwvlak komt. Het oprichten van een woning is hier dus niet mogelijk. . Daarnaast moet een volgende eigenaar van het perceel opnieuw een aanvraag omgevingsvergunning indienen voor een (bouw)activiteit, die niet in het bestemmingsplan of de binnenplanse afwijkingsmogelijkheden is opgenomen. Zo'n aanvraag voor het afwijken door middel van een (buitenplanse) omgevingsvergunning voor het gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan wordt zorgvuldig getoetst en er wordt alleen vergunning verleend als het bouwplan en het voorgenomen gebruik van het perceel niet in strijd zijn met een goede ruimtelijke ordening	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.

	aanvraag tot bouw van een andersoortige bouw bij een vergroot bouwvlak of die aanvraag tot succes kan leiden. De toekomstige situatie is voor indieners echter ook van belang, zeker met het oog op verhuur van de garageboxen. Wie gaat de boxen huren, wat komt daarin ook voor de langere termijn en wat als het complex verkocht wordt? Wat gaat er gebeuren als zo'n groot bouwvlak verkocht wordt? Welke garanties krijgt indiener dan?	(artikel 2.12, eerste lid, van de Wabo). De aanvrager zal dit dus moeten aantonen en voldoen aan de voorwaarden van de vergunning. Op deze manier wekt dit plan geen precedentwerking.	
1.13	**Participatie**		
	Voordat de huidige eigenaar het perceel aankocht is hij bij indieners langs geweest en heeft aanvrager zijn plannen mondeling kenbaar gemaakt. Indiener heeft toen medegedeeld dat zij geen bezwaar hebben tegen vervanging van de huidige opstal maar niet akkoord gaan met de grootte van omvang van de huidige plannen. In de Ruimtelijke onderbouwing hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid, paragraaf 5.3, meldt de aanvrager dat het bouwplan is besproken met de omwonenden in oktober 2021 en deze geen bezwaar hebben tegen het bouwplan. Dit is niet correct volgens indiener. Indiener verbaast zich dat dit in de onderbouwing is opgenomen. Indiener, heeft namelijk wel bezwaar tegen het bouwplan.Uit een bijlage bij de ontwerp-omgevingsvergunning blijkt dat 4 bewoners uit de wijk geen bezwaar hebben, waarvan 2 direct omwonenden. Dit middels een schrijven van de aanvrager d.d. 3 oktober 2021, die indiener als bijlage in de ontwerp-omgevingsvergunning hebben gelezen, waarin aan omwonenden wordt gesteld: *"Ondergetekenden hebben via aanvrager het aangehechte plan gezien ten aan zien van de sloop en nieuwbouw van garages en hebben geen bezwaar tegen het feit dat er enkele bomen worden gekapt en het bebouwde oppervlakte in dat plan toeneemt ten opzichte van de huidige situatie".* Diegenen die geen bezwaar hebben, zijn niet allemaal directe omwonenden rondom het bouwplan volgens de indiener. Dit zijn bewoners die verderop in de Park de Wervelaan (directe buren van het plan) woonachtig zijn en niet naast het perceel van de	In de ruimtelijke onderbouwing staat het volgende: '*Het bouwplan voor de nieuwbouw is besproken met omwonenden in oktober 2021. De omwonenden hebben ingestemd met het bouwplan.'* Helaas is de communicatie hierover met de aanvrager niet op de juiste manier verlopen. Wel was de gemeente op de hoogte van het contact met onze afdeling juridische zaken. Van een zienswijze kan pas sprake zijn als er een procedure loopt. De correspondentie tussen de indiener en juridische zaken kan hierdoor niet worden gezien als zienswijze. Tijdens de gesprekken met de eigenaar is aangegeven dat participatie wordt meegewogen in de beoordeling. Echter was de gemeente niet op de hoogte dat dit niet alle (direct) omwonenden hierin zijn meegenomen. De gemeente onderkent dit en betreurt dit. In de bijlagen van de ontwerp-omgevingsvergunning zijn de handtekeningen van een aantal omwonenden opgenomen. De gemeente onderkent dat hierin helaas niet goed is nagegaan of dit de direct omwonenden zijn geweest. De formulering in de ruimtelijke onderbouwing is met deze gegevens ook niet juist en wordt hierop aangepast.	De zienswijze is gegrond. De formulering in de ruimtelijke onderbouwing is met deze gegevens ook niet juist en is hierop aangepast.

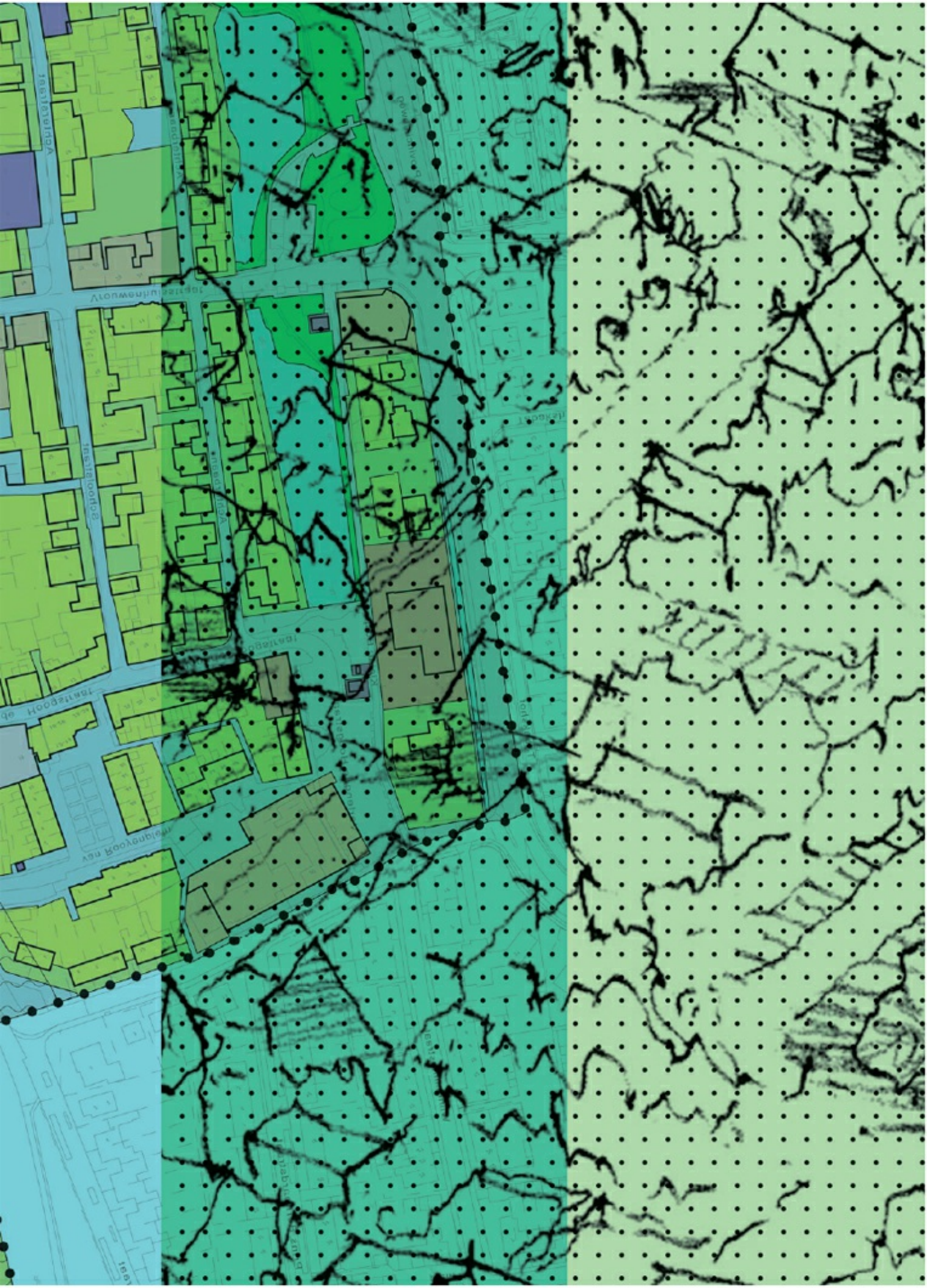
	aanvrager waarop hij het garagecomplex wil bouwen. De concrete situatie is dat rondom dit bouwplan 4 direct omwonenden zijn. Er blijken slechts 2 van die 4 direct omwonenden geen bezwaar te hebben. De andere 2 direct omwonenden, hebben wel bezwaar tegen dit bouwplan. Voor de goede orde wil indiener tot slot informeren dat zij de aanvrager, voordat hij zijn aanvraag bij de gemeente Rijswijk heeft ingediend, mondeling en via een app-gesprek hun zienswijzen kenbaar hebben gemaakt. Daarnaast heeft indiener ter informatie de jurist van de gemeente Rijswijk via de mail geïnformeerd over de ontstane situatie inclusief de zienswijzen. De jurist gaf schriftelijk aan deze zienswijzen door te geleiden naar de afdeling Vergunningen van de gemeente Rijswijk. Dit is tot indieners verbazing niet meegenomen in de besluitvorming door de gemeente Rijswijk van de aanvraag.		
1.14	**Verzoek aangepast plan**		
	Indieners willen een handreiking doen aan de aanvrager om geen bezwaar te hebben tegen de sloop van de huidige opslagruimte aan de zijde van de Park de Wervelaan en vervanging door twee garages op die oppervlakte. Indiener begrijpt dat de huidige opstal (opslagruimte) niet meer aan de huidige eisen voldoet. Daarbij is het een oude betonnen ruimte met een asbest dak. Dat de aanvrager deze opstal wil slopen en vervangen en op die oppervlakte (hoewel niet volgens het vigerende bestemmingsplan) maximaal twee garages naast elkaar wil bouwen vinden indieners acceptabel. Ook de dan beperkte milieuaspecten, beschreven onder punt 2 van deze zienswijzen, neemt indiener op de koop toe tenzij dit overlast gaat veroorzaken. Dit wel met de kanttekening dat de ontsluiting via de Van Vredenburchweg plaatsvindt, conform de huidige situatie. Dat houdt in dat de garagedeuren van die 2 garages zich dan niet bevinden aan de zijde van de Park de Wervelaan. Echter uitbreiding naar nog twee extra garages en een berging aan de achterzijde van die 2 garages en een ontsluiting aan de Park de	De huidige opstallen zijn voorheen in gebruik geweest als werkplaats van een aannemersbedrijf en inmiddels sterk verouderd en verkeren in zeer slechte staat. Deze moeten derhalve worden gesloopt, en het perceel wordt daarna geheel opnieuw ingericht en herontwikkeld. Dit zal tot een grote verbetering voor de omgeving leiden, in het bijzonder omdat de nieuwe garages aansluiten op de bestaande architectuur. Vanwege behoefte aan extra stallingsruimte en omdat het perceel opnieuw wordt ingericht, is een aanvraag gedaan voor de realisering van 4 garages.	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.

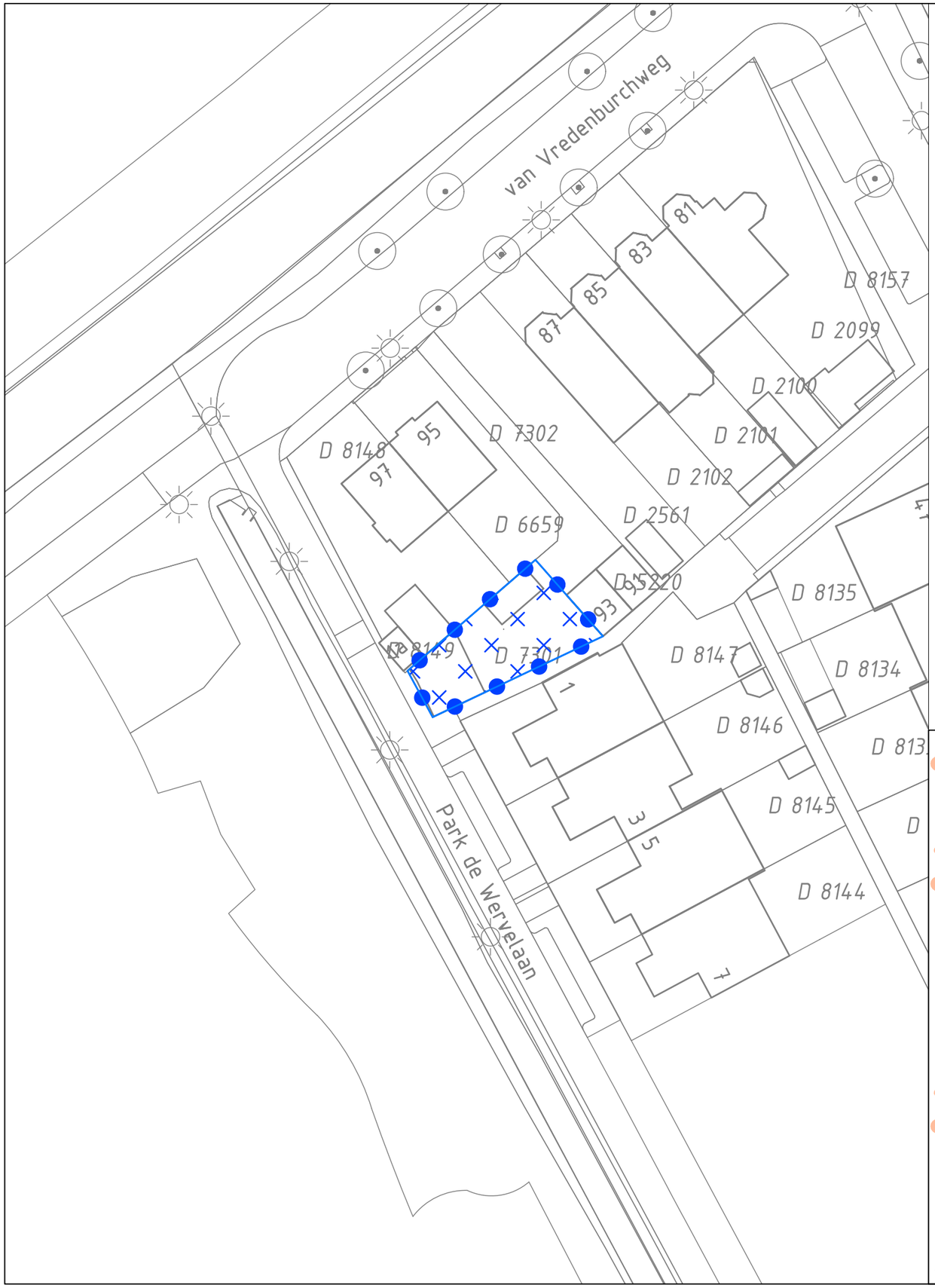
	Wervelaan vinden indieners niet acceptabel. Dat betekent dan ook dat de kap van de bomen overbodig wordt. Indiener wil het groene karakter van de wijk in stand houden.		
1.15	**Voorlopige voorziening**		
	Uit de tekst van de verleende ontwerp-omgevingsvergunning heeft indiener begrepen dat de gemeente Rijswijk geen verordening heeft opgenomen dat de omgevingsvergunning wordt geschorst als er een procedure aanhangig is gemaakt. In dat geval zal de indiener naast het indienen van onze zienswijzen ook een verzoek voor het treffen van een voorlopige voorziening bij de rechtbank indienen. De indiener zal de rechter verzoeken om de ontwerp-omgevingsvergunning te schorsen totdat er een besluit op onze zienswijzen tegen de ontwerp-omgevingsvergunning is genomen.	Aangezien er geen besluit is genomen kan er geen verzoek om een voorlopige voorziening worden ingediend bij de Rechtbank. Met de behandeling van de zienswijze in de gemeenteraad wordt besloten of de verklaring van geen bedenkingen definitief wordt afgegeven. Indien de gemeenteraad deze niet afgeeft kan er ook geen definitieve omgevingsvergunning worden verleend. Indien de vergunning wordt verleend kan binnen 6 weken na de verlening beroep worden aangetekend en een voorlopige voorziening ingediend worden bij de Rechtbank.	Dit onderdeel van de zienswijze is ongegrond. Dit leidt dus niet tot wijzigingen.
2	**Zienswijze**	**Beantwoording**	**Conclusie**
2.1	**Watersleutel**		
	In de toelichting is geconcludeerd, dat er geen waterparagraaf opgesteld hoeft te worden, omdat de verharding van de nieuwbouw ten opzichte van de huidige situatie niet toeneemt. Daar de watersleutel de effecten van klimaatverandering bij het bepalen van de opgave meerekent, kan er, ook als de verharding niet toeneemt, een wateropgave ontstaan. De indiener verzoekt daarom de watersleutel in te vullen en in de waterparagraaf een mogelijke opgave nader uit te werken. Hierbij vraagt de indiener aan te geven, op welke manier de wateropgave ingevuld wordt en dat aan de richtlijn voor vasthoudmaatregelen voldaan wordt. Tevens verzoekt de indiener het resultaat van de watersleutel als bijlage toe te voegen.	De watersleutel is ingevuld en toegevoegd aan de ruimtelijke onderbouwing bij de vergunning (in de waterparagraaf en als bijlage). Uit de watersleutel komt naar voren dat er een geringe wateropgave is. Middels een sedumdak wordt deze wateropgave ruimschoots gerealiseerd. Daarmee wordt voorzien in hetgeen in de zienswijze wordt verzocht.	De zienswijze op dit onderdeel is gegrond. De waterparagraaf is aangepast.
2.2	**Convenant Klimaatadaptief Bouwen**		
	Naast een mogelijke wateropgave vanuit de watersleutel kan een opgave vanuit het Convenant Klimaatadaptief Bouwen ontstaan. Zowel Delfland als gemeente Rijswijk hebben zich aan het convenant gecommitteerd. Het bevat minimale eisen voor	Het Convenant Klimaatadaptief Bouwen wordt beschreven in de ruimtelijke onderbouwing bij de vergunning. Daarnaast worden er maatregelen getroffen om zoveel mogelijk te voldoen aan het convenant. Hetgeen haalbaar is van een plan van een	De zienswijze op dit onderdeel is gegrond. De waterparagraaf is aangepast.

	verschillende aspecten van klimaatadaptatie. De indiener verzoekt in de waterparagraaf uit te werken, hoe aan beide richtlijnen voldaan wordt. Het is hierbij wel mogelijk de compenserende maatregelen voor beide opgaven te combineren door in zowel capaciteit als ontwerpcriteria de strengste richtlijn te volgen. De platte daken van de nieuwbouw bieden mogelijkheden voor het opvangen en vertraagd afvoeren van hemelwater en daarmee voor het realiseren van mogelijke opgaven uit de watersleutel en het convenant.	dergelijke kleinschalige omvang. Dit betekent concreet in elk geval de toepassing van groene daken en de aanleg van een hemelwaterafvoer, waar mogelijk vertraagd.	
2.3	**Waterparagraaf**		
	De waterparagraaf gaat momenteel alleen in op het thema Waterkwantiteit. De indiener verzoekt ook de andere wateraspecten in de waterparagraaf te verwerken of te benoemen. In de bijlage bij de Handreiking watertoets voor gemeenten (B.2.2 Inhoud waterparagraaf) is een overzicht van de wateraspecten te vinden. Voor wateraspecten, die niet van toepassing zijn, is een korte toelichting voldoende, bijvoorbeeld: 'Veiligheid en waterkeringen: Er liggen geen waterkeringen in het plangebied.	De waterparagraaf is aangevuld met de andere wateraspecten vanuit de Handreiking watertoets voor gemeenten.	De zienswijze op dit onderdeel is gegrond. De waterparagraaf is aangepast.
2.4	**Vooroverleg**		
	Tenslotte attendeert de indiener erop, dat vanuit art. 1.1.1 lid 3 Bro in relatie tot art. 3.1.1 Bro vooroverleg voor een omgevingsvergunning verplicht is. De indiener verzoekt dan ook, om in het vervolg, voorafgaand aan de ontwerp-omgevingsvergunning, reeds contact met Delfland over de beoogde vergunning op te nemen. Dit heeft voor de gemeente als voordeel, dat een zienswijze voorkomen kan worden.	Opmerking wordt voor nu ter kennisgeving aangenomen en de gemeente zal in het vervolg de ontwerp-omgevingsvergunningen toesturen in het kader van art. 1.1.1 lid 3 Bro in relatie tot art. 3.1.1 Bro vooroverleg. Dit gebeurt normaliter overigens al maar is helaas verzuimd bij dit specifieke project.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassingen van de ontwerp-omgevingsvergunning / ruimtelijke onderbouwing.

5. BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN

N.a.v. zienswijze #	Voorgestelde wijziging
Zienswijze 1	De paragraaf maatschappelijke uitvoerbaarheid van de ruimtelijke onderbouwing is aangepast aan de hand van de informatie uit de zienswijze.
Zienswijze 1	De ecologische Quickscan is aangepast.
Zienswijze 2	De waterparagraaf is aangepast door middel van het toevoegen van de watersleutel, het Convenant Klimaatadaptief Bouwen en de andere wateraspecten vanuit de Handreiking watertoets voor gemeenten.

Besluitgebied

Omgevingsvergunning Garages - van Vredenburchweg 93

Besluitvlak

Besluitvlak

Verklaringen

topografische en kadastrale gegevens
(BGT, DKK versie per maart 2022)

plan

overheid	GEMEENTE RIJSWIJK
plantype	OMGEVINGSVERGUNNING

tekening

plannaam	Garages - van Vredenburchweg 93		
locatie			
IMRO idn	NL.IMRO.0603.OvVredenburchweg93-VA01	blad	1 van 1
status	Vastgesteld	schaal en formaat	1 : 500
statusdatum	oktober 2022	getekend door	J. Konings

revisie

revisiedatum	
gewijzigd door	
tek.nr.	0443.07-B-01

werkelijke maten zijn vastgelegd in het GML-bestand!

ruimtelijke denkers
wissing
www.wissing.nl

044307–B–01.DWG